Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 209. V Ljubljani, v sredo, 13. septembra 1916. Leto XLIV.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·80

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga voznI red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Grška vlada odstopila. - Mackensen v Dobrudži. - Naši letalci zopet obiskali Italijane.

Žena.

Sedanja vojna je pokazala, da ni le mož na svojem mestu, tudi ženi gre zasluga, da ne zmaga sovražnik. Če mož vstraja vzunaj, je žena ona, ki se prilagodi razmeram in doma, zavedaje se položaja, vstraja ob braniku, sedanjih nalog izpolnjevaje težke dolžnosti vojnega časa.

Da bi se naloge ženstva po vojni zmanjšale, ne mislimo; nasprotno še večje postanejo in več jih bo kot sedaj in tirjale bodo vsestransko izobraženo žensko, da jim bo kos.

Treba bo možu-invalidu prepustiti ta in oni posel in ženski se bo treba vmakniti bolj v gospodinjstvo; manjkalo bo tuintam moških moči in ženska bo morala poseči v gospodarstvo, akor je že sedaj v vojnem času; socialno delo se širi in poglablja z vsakim dnevom in marsikatera panoga socialne delavnosti tirja naravnost sodelovanje ženske-izvedenke in jo bo še v večjem obsegu tirjala — in zopet bo le izobražena ženska popolno na svojem mestu. Zato je nujna zahteva sedanjosti; vedno globlja, vsestranska izobrazba ženstva.

Še pred vojno je ob inšpekciji kuharske-gospodinjske šole javnega ministrstva naročala nadzornica vodstvu šole, naj dela na to, da kolikor več učenk poseča šolo skozi vse leto, da s tem dobe izpričevala, da naj nikar ne zametujejo teh izpričeval, da jim pridejo še prav, ker se baje na najvišjih mestih bavijo z mislijo žensko v občinski upravi in na drugih mestih socialnega delovanja uporabljati v blagor ljudstva. Prišla je vojna in kar se je nameravalo, radi vojne opustilo, to je vojna sama ustvarila; z le vojni svojo moč potisnila je ženo v javnost ter jo zaposlovala pri najrazličnejših socialnih panogah. In kar je vojna započela, tega ne ustavi čas po vojni. In prav. Blagor ljudstvu, če bo pri delih socialne ljubezni sodelovala plemenita, izobražena ženska. Kar so nameravali vodilni krogi v ministrstvu, to se že pojavlja v ljudstvu samem in že se čujejo prvi javni glasovi; glej sobotni »Slovenec« št. 206: »Žensko delo v občinskih upravah«.

Naj pristavim temu članku le to. Tudi tu bo le na mestu plemenito, temeljito izobraženo ženstvo in sicer pred vsem gospodinjsko in gospodarsko izobraženo ženstvo. Le ono ženstvo, ki je v domači hiši nositelj miru in sreče, bo tudi v občino, v javnost preneslo svoj dobrodelni vpliv, bo razumevalo socialne naloge usmiljenja in ljubezni in v tem smislu delovalo v blagor ljudstva. Bodimo Slovenci enkrat prvi. Ni le dosti moči v nas za inicijativo? Kdor je doma in poklican v to, ta naj prične z intenzivnim pripravljalnim delom, da smo pripravljeni, ko pride zopet čas nemotenega socialnega dela.

Pred vsem pa pričnimo pri ženski mladini. Upajmo, da ne traja več tako dolgo poskušnja vojne, da prej ali slej nastopi blažilni mir. Ne čakajmo šele tega trenutka, da pričnemo s pripravljalnim delom, zasnujmo to že sedaj. Ob trenutku sklenjenega miru naj že nastopi skupnost kulturnih delavcev z vso energijo, da čim preje dohiti in še prehiti kulturno delo vstavljeno po vojni.

Bäumer piše: »Kako zmagajo žene to, kar jim je vojna naprtila? Le na ta način, da se jim omogoči z najboljšimi močmi sodelovati ob vstajenju nove domovine, za katero so njih možje in sinovi, njih očetje in bratje prelili kri.« Prvi, ki jih to zadene, so javni, upravni faktorji; zadene pa tudi starše, varihe in druge. Preskrbite ženski mladini potrebno izobrazbo. **Položite temelj tej izobrazbi s tem, da jim pripomorete k gospodinjsko-šolski izobrazbi.** Ne morejo starši-matere, dati svoji hčeri boljše dote, kot ravno če ji nudijo priložnost vsestranske izobrazbe; ne morejo se hvaležnejše izkazati onim, ki so zanje, za mirni obstoj njih domovja žrtvovali življenje, kakor prav s tem, da poskrbe, da kdaj njih hči zastavi svoje življenje v občni ljudski blagor.

Zlasti naj bo v tem oziru javnim faktorjem priporočena ona osirotela ženska mladina, ki ji je neizprosna vojna vzela očeta; oče se je žrtvoval za blagor domovine, hči naj pozneje nadaljuje z žrtvijo očetovo zapričeto delo.

Torej na delo, vsak po svojem. Kdor ne zmore velikega, naj se loti malega. Mogočne stavbe ne sestoje iz samih velikanskih skal, velik kamen in droben pesek jih sestavljata. Velikopotezno, na trdnih tleh javne uprave zasnovano delo vodilnih, vladnih, upravnih faktorjev in tiho, skromno, vstrajno delo posameznika, naj se strne v delovno enoto in uspelo bo.

Kuharska gospodinjska šola pri uršulinkah v Ljubljani obsega dva oddelka, takozvano gospodinjsko šolo in gospodinjski tečaj.

Gospodinjska šola.

Razun teoretiškega in praktiškega pouka v kuhi, šivanju, gospodinjskih opravilih itd. obsega učni načrt tudi verouk, jezikovni pouk, računstvo itd. Pouk traja 10 mesecev ter se vrši izvzemši nedelje, praznike in še nekaj drugih ferialnih dni v obče vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer; le v soboto popoldne je pouka prosto.

Učenke, ki vstopijo v gospodinjsko šolo, morajo imeti dovršeno meščansko šolo ali pa vsaj 8. razred ljudske šole. Če obiskujejo potem vse leto redno šolo in so 16 let stare, dobe koncem leta izpričevalo; s tem izpričevalom vstopijo lahko na učiteljišče za kuharski-gospodinjski pouk na Dunaju.

Lahko se pa poseča tudi le ta ali oni predmet samo, tako: kuhanje samo, ali šivanje itd.; tudi ta pouk se prične z 2. oktobrom. Tu pa traja pouk po želji in dogovoru; učenke lahko vstopijo in izstopijo, kadar je. Te učenke pa ne dobe izpričevala, ampak če žele, se jim da le potrdilo o obiskovanju.

Gospodinjski tečaj.

Na tem oddelku ni zahtevana tolika ljudskošolska izobrazba. S tem je odprta pot do višjega gospodinjskega pouka tudi dekletom, ki so obiskovale eno ali drugo nižjo ljudsko šolo n. pr. eno- ali dvorazrednico itd.

Pouk na gospodinjskem tečaju traja tudi 10 mesecev, kakor na gospodinjski šoli ter je tudi popolno enak z onim na gospodinjski šoli, kar se tiče kuhe, pouka o živilih in gospodinjstvu, gospodinjskih opravil in šivanja; le teoretiški pouk t. j. jezikovni pouk, računstvo itd. je prilagoden učnemu cilju nižjih ljudskih šol.

Tudi te učenke (če so že 16 let stare), dobe koncem leta izpričevalo, če so tečaj redno obiskovale vse leto.

Da se vzlic velikim vzdrževalnim stroškom teh šol tudi manj premožnim omogoči obisk šole, vpeljeta se dva plačilna razreda. Učenke obeh plačilnih razredov imajo pouk skupen, le hrana je v drugem razredu bolj preprosta in navadna.

V prvem plačilnem razredu plačajo učenke, ki stanujejo v zavodu, mesečno za hrano in stanovanje 65 K in za pouk 10 K, če pa stanujejo doma, t. j. če posečajo šolo kot vnanje učenke, pa plačajo za opoldansko hrano 35 K, ukovine pa 10 K.

V drugem plačilnem razredu pa plačajo v zavodu stanujoče učenke mesečno za hrano in stanovanje 40 K in za pouk 10 K. Če so pa kot vnanje učenke na šoli, pa plačajo za opoldansko hrano 20 K in ukovine 10 K.

Vse učenke prvega kakor drugega razreda vplačajo pri vpisovanju 5 K vpisnine.

* * *

Kuharska gospodinjska šola pri uršulinkah v Ljubljani s pravico javnosti prične šolsko leto 1916/17 dne 2. oktobra t. l. Vpisovanje se vrši v prostorih kuharske gospodinjske šole, Šelenburgova ulica št. 1, Souvanova hiša, in sicer od 13. septembra nadalje.

Z Brijonov.

Slovenski fantje, ki vršimo domovinsko službo pri Pulju, se malo oglašamo v javnosti. A enkrat pa le želimo priti v kak kotiček našega »Slovenca«.

Skrbno in neustrašeno stojimo tukaj na straži in bdimo nad biserno Adrijo in njenim obrežjem. Zastonj se zaganja razpenjeno valovje bučečega morja v naše otoke, in še bolj zastonj poizkuša svojo srečo zavratni sovražnik. Nič mu ne pomagajo njegove težke bojne ladje, zastonj so vsi njegovi različni napori in poizkusi. Kranjec, Primorec, Bošnjak, Štajerc in Hrvat mu izpodbijajo vse njegove načrte.

Pred nekaj dnevi smo imeli tukaj zopet zanimivo-smešen prizor. Že precej časa se nam ni bil več pokazal Lah, ko naenkrat poči glas: Italijanski podmorski čoln v bližini! Takoj je bilo vse pripravljeno za »odličen« sprejem. No, ko je Lah ugledal pripravljena žrela naših topov, jo je hitro pobrisal pod morje in se spustil v beg. Toda o joj! naši torpedolovci so mu zaprli pot. Mamma mia, kam pa sedaj? Na eni strani trdnjave, na drugi torpedovke, drugodi skalovje. Še enkrat poizkusi svojo srečo, da bi pobegnil po plitvini. Toda sreča mu ni bila mila — zaril se je v pesek in kamenje in njegova usoda je bila odločena. Prišla je naša torpedovka, pobrala Lahe na krov, otvezla podmorski čoln in ga odpeljala v puljsko pristanišče. To je nekaj za D' Annunzijevo pesniško žilico!

LISTEK.

Soška fronta pred 300 leti.

(Dalje.)

Tako ni dosegel nasprotnik še prav nobenega trajnega uspeha. Erizzo pa je poročal senatu, da avstrijsko utrjevanje neprestano napreduje in da je pričakovati ofenzive od njihove strani.

V Benetkah so postali nervozni in začeli siliti na odločitev. V vojnem svetu na fronti pa so se čuli glasovi, ki so priporočali konec vojne in sklep miru. Prevladala pa je nasprotna stranka in posvetovanje se je vrtelo samo še o vprašanjih, kje in kako bi bilo najložje prodreti avstrijsko fronto. Sklenili so, osvojiti najprej Gradiško in Kraško planoto do Dola (Vallone), češ, potem bo lahko vzeti Gorico. Razpolagali so tedaj z 12.000 možmi, dočim so imeli Avstrijci komaj polovico.

Benečani so se približali avstrijskim postojankam z jarki in okopi ter začeli 5. marca 1616 obstreljevati severozapadna vrata Gradiške. Trautmannsdorf, vidivši, kaj da namerava nasprotnik, pošlje iz goriških postojank šest oddelkov svežih čet na pomoč in prihiti tudi sam v ogroženo mesto; v ognjevitem nagovoru bodri posadko, da naj, zvesta Avstriji, brani mesto do zadnje kaplje krvi. S frenetičnim »Živela Avstrija!« (Viva l'Austria) je pritrdilo vojaštvo besedam svojega vrhovnega poveljnika.

Ko so se pokazale dne 9. marca v zidovju posamezne razpoke, začetnice vrzeli, je prekinil Floder, načelnik topništva, obstreljevanje benečanskih postojank s topovi, nameščenimi na mestnih nasipih, a zato je jel sipati ogenj iz težkih topov gorenje utrdbe. S tem je zadal Benečanom neprimerno večje izgube, kakor so jih imeli obleganci; avstrijski smodnik je bil — po Erizzojevih poročilih — boljši, kakor beneški: »Forse perchè la polvere alemana e megliore di quella di Venezia.«

Sredi meseca marca je nasprotnik ponovil poizkus, zavzeti Gradiško; najgorše utrdbe je sklenil pognati v zrak s podkopi. Obleganci pa so to izvedeli ter odločili z rovom prednje utrdbe od trdnjave same; na ogroženem pomolu so zvrtali lijakaste globine, skozi katere naj bi puhnile razstrelne snovi brez učinka. A sovražnik ni še dovršil svojih priprav, ko so navalili naši v noči 21. marca na njegove postojanke pri Fari in se zmagonosno vrnili z ujetniki in uplenjeno vojno pripravo, dočim je imel Benečan okoli 400 mož izgub.

Da maščuje to »drznost«, določi sovražnik za dan 26. marca splošen naval na Gradiško. Glavno moč osredotoči na severni strani, kjer naj bi se razstrelil močni bastjon in naredila vrzel v obzidje. Druge oddelke je Giustiniano peljal na zapadno plat, z namero prevarati oblegance in jih primorati, da ondi zgosté svoje vrste in oslabe posadko na severne strani. Ob dveh ponoči je zletel v zrak del okopa. Osem Francozov, ki so imeli povelje, držati nastalo vrzel, so branilci takoj potolkli. Ko so dospeli sovražni oddelki, je bila odprtina že popolnoma zasedena od naših, a Benečani so se morali umakniti z velikimi izgubami.

V tej potrtosti jim je ravno prav došla vest, da se bo sklenil mir. Giustiniano jo je takoj izrabil in se umaknil s pozorišča, kjer je šest tednov brezuspešno oblegal junaško branjeno Gradiško. Avstrijskemu poveljniku je sporočil po parlamentérju, da je dobil povelje ustaviti obleganje, ker se vršé predpogajanja za mir; od Avstrijcev da pričakuje isto postopanje. To sporočilo so prevzeli na naši strani Eckh, Tersatto, Benčović in Semenić s pripombo, da bo vse nadaljno odredil njihov vrhovni poveljnik. Tako je prišlo do molče odobrenega premirja in Gradiška je bila začasno osvobojena potem, ko so jo bili obstreljevali celih 25 dni (5.—29. marca). V mesto je padlo — kakor je poročal Erizzo senatu — 14.000 izstrelkov; to je najbrž pretirano. Vendar pa so precej trpela poslopja; prebivalci so se skrivali v kleti, navzlic temu pa jih je bilo na prostem 60 usmrčenih od sovražnikovih krogel. Lakote pa niso trpeli.

Giustiniano je prišel v preiskavo zaradi trajnih neuspehov, a preiskava ga je opravičila.

Beneški senat je nato ojačil svojo armado in ji postavil na čelo mnogostroko poveljstvo; vrhovno poveljstvo

Morda bo koga zanimalo naše vsakdanje življenje. Živimo tu čisto ločeni od ostalega sveta, zakopani v zidovju in železju kakor v starodavnih časih puščavniki. V največjo nadlego so nam strici komarji, ki nam neprestano godejo svojo krvoločno pesem in nas silijo, da skačemo čisto po notah. Ne skriješ se jim nikjer in nikoli. To je grozna banda. — Vročina je tudi taka, da bi s Pavliho ovco pekel na solncu. — Drugače se zabavamo kakor vemo in znamo, najrajši pa katero zapojemo na račun laškega sovražnika, katere kar sproti zlagamo.

Najlepše pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam pošiljamo: Predmojster Franc Kralj, M. Dobropolje; Alojzij Smerke, Mirnapeč; M. Darovic, Novo mesto; Peter Klanšek, Kamnik; Anton Šuster, Štajersko.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Bojna črta proti Rumuniji.

Dunaj, 12. septembra. Uradno se poroča:

Položaj se ni izpremenil.

Rusko bojišče.

Dunaj, 12. septembra. Uradno se poroča:

Bojna skupina generala konjenice nadvojvoda Karla.

V Karpatih trajajo boji dalje. Vsi sovražni napadi na naše postojanke severno od Zlate Bistrice in v zgornji Čeremoški dolini so ostali brez uspeha.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Sovražnik je poskušal ob spodnjem Stohodu z gostimi množicami prebiti naše črte. Odbili smo ga z najtežjimi izgubami zanj. Na ostalih delih bojne črte zmeren topniški ogenj.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Severno od Stare Čerevišče se je zrušil z močnimi silami izvedeni ruski napad pred našimi ovirami s težkimi izgubami za sovražnika.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

V Karpatih so odbili sovražne napade pri Babi Lugovi, pri Cimbroslavi Csik in na Capulu. S protinapadom pri Cimbroslavi smo ujeli 170 mož.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Odstop generalnega polkovnika barona pl. Pflanzer Baltina.

Dunaj, 12. septembra. (Kor. urad.) »Streufflers Militärblatt« javlja: Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi generalni polkovnik baron pl. Pflanzer-Baltin!

Najodkritosrčnejše sem obžaloval, ko sem izvedel, da ste prisiljeni vsled Vašega zrahljanega zdravja prositi za odveze od armadnega poveljstva. Ta sklep po požrtvovalnem, napornem delovanju v dveh težkih letih vojske popolnoma upoštevajoč, sem sklenil, da ugodim Vaši prošnji. Najhvaležnejše se spominjam Vašega odličnega delovanja v najtežavnejših položajih, ki ste si ga pridobili z vodstvom vojnih čet, katere so Vam bile podrejene. Izražam Vam moje posebno pohvalno priznanje.

Dunaj, 8. septembra 1916.

Franc Jožef m. p.

Ruski vojni svet sklican zaradi Rumunije.

Kodanj, 12. septembra. Iz Petrograda se javlja: Car je sklical zaradi resnega položaja na rumunskem bojišču veliki vojni svet v glavnem stanu. Sveta so se udeležili tudi rumunski generali.

Rumunski poslanik odpotoval z Dunaja.

Dunaj, 12. septembra. Rumunski poslanik na Dunaju, Maurocordato, bo danes odpotoval v Bukarešt, in sicer čez Švedsko in Rusijo. Z njim bosta odpotovala tudi rumunska poslanika iz Carigrada in iz Sofije, ki sta danes prišla sem.

Rumunska domišljavost.

Rotterdam, 12. septembra. »Journal de Balcan« poroča: Rumuni delajo na to, da dobe na stroške Avstrije Sedmograško, temešvarsko in marmaroško stolico in še Bukovino. Rumunija bi pridobila 8,670.000 novih prebivalcev, med njimi bi bilo le 4,000.000 Rumunov; ostali se razdele tako-le: 2,200.000 Ogrov, 1,000.000 Srbov in Hrvatov in 730.000 Nemcev.

Brusilov pravi, da bo vojska končana avgusta 1917.

Haag, 12. septembra. »Daily Chronicle« objavlja še nekaj podrobnosti iz razgovora francoskega časnikarja Nandeaua z Brusilovom, ki je rekel: Vsled nastopa Rumunije je zdaj levo krilo Rusov skoraj trajno v stiku z rumunsko armado. Vodeno je rumunsko vojaštvo izvrstno. Rumunska armada razpolaga z izvrstnim topništvom in z bogato množino streliva; **a tudi avstrijska vojska se ne sme podcenjevati.** Rusi so morali vse postojanke vzeti z naskoki, a kljub temu ruska armada napreduje. Brusilov pravi, da Rumunija s svojim nastopom njegovo delo bistveno olajšava. Prav dobro umeva težave na zahodni bojni črti. Sodi, da se bo končala vojska avgusta 1917.

Posledice vojnih izgub v Rusiji.

Berlin, 12. septembra. (K. u.) »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Ruski ministrski svet je sklenil glede na strašne izgube ljudi vsled vojske in kužnih bolezni, da se zviša starost za sklenitev zakonov pri moških od 20. na 18. leto; pri dekletih ostane dosedanja starost 17 let.

Stürmer v ruskem glavnem stanu.

Stockholm, 12. septembra. Stürmer je bil nujno pozvan v glavni stan. Diplomatični krogi pripisujejo temu pozivu veliko važnost.

Rusija vpoklicuje črnovojnike.

Kodanj, 12. septembra. (K. u.) Listi so dne 7. t. m. objavili carjev ukaz, s katerim so vpoklicani pod orožje vsi črnovojniki II. stopnje letnikov 1915—1913 in letnikov 1902—1899 mornariške črne vojske. Prvi dan mobilizacije je 7. september. Petrograjski listi opozarjajo, da je bil poziv črnovojnikov II. vrste razpisan že pred dvema mesecema, da so ga pa z ozirom na žetev že dvakrat odgodili.

Novi monopoli v Rusiji.

Kodanj, 12. septembra. (K. u.) »Golos Russki« poroča: Državni svet se je še enkrat posvetoval o uvedbi novih državnih monopolov. Kljub temu, da se je zavzemal ministrski predsednik Stürmer za uvedbo nekaterih monopolov, sta zmagala finančni in poljedelski minister s svojim nazorom, da so monopoli škodljivi, ker bi uničili prizadeto industrijo. Ministrski svet je sklenil, naj se ustavijo vsa preddela za uvedbo monopolov, ki jih je nameraval izvesti Stürmer.

Avtomobilska proga Petrograd—Arhangelsk.

Curih, 10. septembra. Iz Petrograda se javlja: Dogradili so cesto med Petrogradom in Arhangelskom, na kateri so uredili avtomobilno službo. Več sto v Ameriki izdelanih tovornih avtomobilov je že došlo.

Beli kruh in »kifeljci« na Poljskem.

Varšava, 11. septembra. »Kurier Warszawski« poroča: Uspehi letošnje žetve se že kažejo. Cene so znatno padle; peki pečejo bel kruh in kifeljce. Za krompir se plačuje 10 kron za 100 kg.

Bolgari v vojski.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 11. septembra. (K. u.) Bolgarski generalni štab poroča:

Rumunska bojna črta.

Topniški ogenj na donavski obali pri Tekiji, Vidinu, Lomu, Orehovu, Svištovu. V Dobrudži se nadaljuje prodiranje. Naše čete so vkorakale včeraj v Silistro, prebivalci so jih slovesno pozdravili!

Na Arabu Tabiji plapola bolgarska trobojnica. V trdnjavi Silistra so zaplenili deset trdnjavskih topov in veliko vojnega blaga. Sovražne čete se umikajo proti severu in proti vzhodu na obeh bregovih Donave; naše konjeništvo jih zasleduje.

Rumunske, ruske in srbske čete, posebno Rumuni med umikanjem izvajajo nečuvena grozodejstva na bolgarskem prebivalstvu, ki se ne more braniti. Poveljnik armade je danes dobesedno poročal: Od prvega dne, ko smo prekoračili mejo, sem dognal celo vrsto nečloveških grozot, ki jih je zakrivila rumunska armada, katerih število od dne do dne narašča.

Nekaj dni pred vojno napovedjo so rumunske uradne oblasti odgnale vso živino iz Dobrudže, ne da bi bile izstavile prebivalstvu rekvizicijskih potrdil. Med umikanjem proti Tutrakanu je organiziral sovražnik posebne oddelke, ki so požigali bolgarske vasi. Vasi Biskoj, Antimovo, Svebira, Džumalimale, Tataravadža in druge v okolici Tutrakana in Silistre še gore.

Pri Sarzanlaru premagana rumunska krdela, ki so v paniki bežala v Silistro, so poslala 7. septembra zvečer v vas Srebrnico celo stotnijo z dvema častnikoma, ki je ujela vse može in jih ponoči umorila. Vaški trg in vaške ulice pokrivajo nedolžne bolgarske žrtve, ki so nečloveško oskrunjene. Nekaj otrok v tej vasi so zaprli v hiše, ki so jih nato zažgali; ostale otroke in žene so vojaki vlekli v Silistro.

Dne 8. septembra so odgnali može iz vasi Alifan ob Donavi; može so poklali, trupla so pometali v Donavo. Vse prebivalce brez izjeme iz vasi Kalipetrovo, Ajdemir, Karaomer in Babur so zgnali skup, jih privedli čez Donavo, kjer jih, kakor so izpovedali prebivalci, izrabljajo za to, da se skriva boječi sovražnik za njimi pred mestom Odlarazi in na bregu Donave.

Macedonsko bojišče.

Včeraj 10. septembra slabejša podjetja pehote južno od Ostrovskega jezera proti tistemu pešpolku, ki je bil premagan 9. septembra. Pri Mogleni in v Vardarski dolini na obeh straneh topniški ogenj. Na Belasici Planini je mirno. V dolini ob Strumi so sovražni oddelki poizkušali prekoračiti reko pri vaseh Nevoljen in Karadzaköj, a so jih naše čete vrgle z velikimi izgubami za nje na desni breg Strume.

Pri izlivu Strume so izkušale nekatere angleške stotnije, podpirane s topništvom in pehoto, prodirati z desnega brega proti vzhodu; naš ogenj in protinapad naših čet jih je vrgel. Dva sovražna bataljona, ki sta podpirala napad, je razkropil topniški ogenj.

Ob egejski obali je križarilo sovražno brodovje pred Kavalo, Levterov in pred Orianskim zalivom.

Sofija, 12. septembra. (K. u.) Bolgarski generalni štab poroča:

Rumunska bojna črta.

Na donavski obali je mirno. V Dobrudži prodirajo naše čete dalje.

Macedonska bojna črta.

Včeraj 10. septembra pri Ostrovskem jezeru slabejši topniški ogenj in boji med patruljami. Pri Mogleni je sovražnik z malimi oddelki ponovno napadal, a je bil povsod z ognjem odbit. V Vardarski dolini in pri Dojranu živahen topniški ogenj. Pri Butkovskem jezeru sta prodrli dve italijanski stotniji proti vasi Butkovu Džumaju, a razkropil ju je drzen protinapad naših čet; ujeli smo 30 Italijanov. To je bil naš prvi spopad z Italijani. V dolini Strume je izgubil sovražnik v boju 10. septembra pri vaseh Nevolinu in Kardziköju na mrtvih 7 častnikov in do 100 mož. Zaplenili smo veliko pušk, telečnjakov, streliva in drugega vojnega blaga, ki ga je bil pometal sovražnik proč, ko je v paniki bežal. V tem boju smo ujeli 2 škotska častnika in 100 mož.

Ob egejski obali je križarilo sovražno brodovje. Naši hidroplani so z uspehom napadali sovražno brodovje v kavalskem pristanišču.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. septembra. Veliki glavni stan:

Nemške in bolgarske čete pod višjim poveljstvom maršala Mackensena so nadaljevale svoje prodiranje v Dobrudži.

Na macedonski bojni črti živahen topniški boj ob Vardarju in za bolgarske čete uspešni boji ob Strumi.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Angleško uradno poročilo.

London, 11. septembra. (Kor. ur.) Naši oddelki, ki so včeraj prekoračili Strumo, so prodrli čez reko Nehori in nekaj krajev ob jezeru Tahinos. Po krepkem odporu smo pregnali sovražnika iz vasi Kraorman, vzhodno od Bagraktarmaha, iz gornje in spodnje Gudeli in iz Nevolgena. Sovražne protinapade smo odbili.

Rumuni se umikajo v Rašovo.

Lugano, 12. septembra. Rumunske glavne sile v Dobrudži se umikajo proti Rašovu.

Rumunski general Besarabescu utonil v Donavi.

Sofija, 12. septembra. Poroča se, da se je prvi nameraval rešiti rumunski zborni poveljnik Besarabescu, ki se je peljal iz Tutrakana po padcu trdnjave s čolnom čez Donavo. Bolgarsko topništvo je pa zadelo čoln; general Besarabescu je umrl v valovih Donave.

Poveljnik ruske armade v Dobrudži.

Berlin, 12. septembra. »Adeverul« poroča: Kralj Ferdinand je danes sprejel v večurni avdijenci načelnika ruske armade v Dobrudži generala Sajončkovskega.

Rumuni izpraznujejo mesta ob Donavi.

Kodanj, 12. septembra. Iz Petrograda se javlja: Civilno prebivalstvo so odstranili iz rumunskih mest, ki leže blizu Donave in jih preselili v severne pokrajine, posebno v Ploešti v Foscari.

Beg iz Bukarešta.

Berlin, 12. septembra. »3 Uhr Blatt« javlja: V Bukareštu je zmeda vedno večja. Strah pred novimi napadi Zeppelinov je prepodil premožne rodbine iz mesta, dasi Rusom prijazni listi pomirjujejo ljudi.

Maščevalna bolgarska vojska.

Stockholm, 12. septembra. Poročevalec »Novega Vremena« poroča z bojne črte v Dobrudži: Besnosti, s katero bolgarske čete naskakujejo naše čete, ni mogoče popisati. Podobna je elementarnemu izbruhu. Ujet še do zdaj ni bil niti en Bolgar, ker se puste rajši razsekati kot ujeti.

Oblegovalno stanje v Rumuniji.

Kodanj, 12. septembra. Iz Bukarešta javljajo: Zaradi vohunstva so ustrelili šest oseb. Socialistom so prepovedali shode.

Rumunski kralj v Dobrudži.

Bern, 12. septembra. »Vittorul« poroča: Kralj Ferdinand je odpotoval na rusko rumunsko bojno črto v Dobrudži. Kralja spremlja general Ivanov.

Rumunska kraljevska rodbina na begu iz Bukarešta.

Berlin, 12. septembra. Razni listi ponatiskujejo poročilo »Moldave« iz Bukarešta, da je že zapustila rumunska kraljevska rodbina Bukarešt.

Požar uničil rumunsko pristanišče Ramadam.

Stockholm, 12. septembra. »Adeverul« poroča: Požar je popolnoma uničil rumunsko pristanišče Ramadam, ki leži nasproti Ruščuku.

Take Jonescu o porazu Rumunov.

Bukarešt, 12. septembra. Take Jonescu priznava v članku o bojih pri Tutrakanu in pri Dobriču, da bosta morebiti obe bitki vplivali na bodočnost balkanskega polotoka. Tutrakan bo ostal bolestna rana Rumunov. Pri Dobriču so se poizkusili Rusi prvič z Bolgari, katere so podpirali Turki. Ta

---

je dobil general Priuli, konjenico Martinengo, topništvo De Rossi, Giustiniano je ostal izvršujoči general, prideljen pa mu je bil Trevigiano. Poveljujoča člana vojnega sveta sta bila Erizzo in Barbarigo.

A tudi avstrijska vojska je dobila ojačenj. Vrhovno poveljstvo je obdržal Trautmannsdorf, prideljen mu je bil Petingher, pozneje Marradas. Posameznim oddelkom so poveljevali: Thurn, Hueber, Fels, Sommer, Felner, Stauder, Prainer, Herberstein in Desfours.

Tako ustrojeni in urejeni sta si stali armadi nasproti. Sredi aprila 1616 se je pričelo živahneje gibanje na benečanski strani. Trautmannsdorf je pa samo mirno opazoval. Sovražnik je prekinil premirje — kakor je to sklenil senat, ko ni bil mogel doseči izpolnitve tistih zahtev, ki jih je stavil. Ker se ni obnesel načrt z obleganjem in zavzetjem Gradiške, je sklenil vojni svet, da udere v Brda, od Kormina sem preko Moše naravnost v Št. Florjan. To se je tudi posrečilo albanskim tropom. Ti so, dospevši v Št. Florijan, poklali (»ammazzarono«) vse, kar so dosegli in oplenili vso vas. Rop so takoj spravili v Marjan in ga ondi prodajali.

Ko je izvedel Trautmannsdorf, da je sovražnik navalil na Brda, je poslal Stauderja s štirimi oddelki, da osvobodi oblegane utrdbice in zasede prehode v goriško nižino. Hkrati je urno izrabil kratki presledek sovražne ofenzive in poslal čez Sočo čete iz Gorice in Rubije, dočim so Albanci v Marjanu razpečavali plen.

Ustrojil je bojno črto tako, da se je opirala z levim krilom ob Sočo pri Majnici in se od todi raztezala do Ločnika ob podgorskem gričevju. Oba brega ob Gorici je zvezal pri Podgori z lesenim mostom in ju utrdil. Pet kilometrov dolgo fronto je zavaroval z rovom. S tem je bil sovražnikov načrt popolnoma uničen in njegovo taborišče v Marijanu je bilo ogroženo.

Vsled teh nepričakovanih odredb so bili zbegani benečanski poveljniki in vsak je priporočal drug načrt; prodrl pa je Barbarigo z zahtevo, da je Avstrijce takoj napasti, še predno izpopolnijo svoje utrdbe. Ta napad so Benečani pač izvedli, vkolikor se je dalo, a so bili zavrnjeni in so imeli velike izgube. Giustiniano pa je poročal v Benetke, da je navalil na Ločnik zato, da nudi sovražniku priliko, biti se na prostem, ki se je pa ni poslužil, dasi je imel veliko premoč. In v Benetkah so slavili ta poraz kot sijajno zmago! V resnici je napadalo okoli 6000 mož beneških čet komaj 2500 mož broječo avstrijsko fronto.

Na večer zmagovitega dneva je dospela tudi Avstrijcem pomoč, general Marradas je pripeljal v Gorico 500 oklepnikov in 400 konjenikov. To so izvedeli v Benetkah ravno tako, kakor je prišla na dan resnica o »zmagi« pri Ločniku. Senat je poslal še enega člana v vojni svet: vojvoda d' Este. Tedaj so pričeli Benečani svoje operacije proti naši fronti Majnica — Ločnik, kjer se je pripravljal Trautmannsdorf na ofenzivo proti postojankama Marijan in Palma. Vznemirjal je neprestano nasprotnika z malimi praskami, napadi, plenjenjem pasoče se živine itd. To je Giustaniano kaj težko prenašal.

(Dalje.)

znamenita zveza je sramotna in ji ni zgleda v zgodovini.

Angleška ofenziva ob Strumi?

Berlin, 12. septembra. »La Presse« prinaša zasebno londonsko vest, da so Angleži ob Strumi pričeli ofenzivo.

Srbi zadeli na mogočne bolgarske utrdbe.

Karlsruhe, 12. septembra. Reuter javlja iz Soluna: Srbi so med prodiranjem trčili na mogočne bolgarske obrambne postojanke v štirih vrstah. Postojanke so tako zgrajene, da vsak srbski napad lahko zadene na ogenj z dveh strani.

Pustolovski načrt proti Bitolju.

Genf, 11. septembra. »L' Oeuvre« se v neki brzojavki, poslani iz Rima norčuje iz Italijanov, ki zasledujejo v Albaniji strašni načrt nastopiti v velikem loku proti Bitolju, ker bi bilo to z ozirom na pomanjkanje železnic blazno.

Grška se udala.

Bern, 12. septembra. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča iz Aten, da je grška vlada sprejela vse zahteve štirisporazuma.

Policija je pričela razpuščati zveze rezervistov.

Grški ministrski predsednik odstopil.

Atene, 12. septembra. (K. u.) Reuter poroča:

Ministerski predsednik Zaimis je odstopil.

Ves kabinet odstopil.

Ženeva, 12. septembra. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča iz Aten, da je **ves kabinet Zaimis odstopil.**

Atene, 12. septembra. (Kor. urad.) Reuter: Demisija ministrskega predsednika Zaimisa je gotovo sprejeta, a uradno še ni razglašena.

Priprave za ententine čete.

Curih, 12. septembra. Pariška balkanska agencija poroča: V Pireju in pred Atenami delajo lope za čete štirisporazuma.

Proti Bolgariji.

Lugano, 12. septembra. »Corriere della Sera« poroča iz Soluna z dne 10. t. m.: Dne 20. avgusta pričeto revolucijonarno gibanje je na nasvet atenskih venizelistov udarilo drugo smer. Polkovnik Zimbrakakis, ki se je postavil na čelo revolucijonarnih čet, je pisal kralju spoštljivo pismo s prošnjo, naj pelje grško armado proti Bolgariji.

Celo grško stražo, ki je čuvala francosko poslaništvo, zaprli.

Amsterdam, 12. septembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Grške oblasti so razvrstile v bližini francoskega poslaništva stražo 120 mož; a napad na poslaniško poslopje je bil tako hitro izveden, da ni bilo mogoče prijeti napadalcev. Častnika, ki je poveljeval in 120 vojakov, ki so bili na straži, so zaprli.

Grški polkovnik zaprt.

Haag, 12. septembra. Polkovnika Kakulides, oddelnega ravnatelja v grškem mornariškem ministrstvu, so vsled ostrega pisma, katero je pisal vladi radi njenega zadržanja proti vojni hujskariji, zaprli.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. septembra. Uradno se poroča:

Na bojni črti med Adižo in dolino Astico so ponovili Italijani svoje napade na odsek Monte — Monte Majo. Povsod smo jih odbili z občutnimi izgubami za sovražnika.

Na Primorskem se je pomnožilo delovanje topništva na Krasu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 12. septembra. Uradno se poroča:

Ponoči od 11. na 12. septembra je napadla skupina morskih letal zrakoplovno lopo v Jesi, kolodvorske naprave v Falconari in obrambne baterije v Jakinu. Lopa je bila večkrat zadeta. Letala so obstreljevale obrambne baterije, a so se vsa nepoškodovana vrnila.

Italijansko uradno poročilo.

10. septembra. Na tridentinski bojni črti pomnoženo delovanje sovražnega topništva in mali, brezuspešni napadi na naše postojanke pri Malgi Zugni (Vallarsi), na visoki planoti Asiago in na Cauriolu (Avisio).

V tolminskem odseku je poizkušal sovražnik po živahnem metanju z bombami izpasti v naše jarke pri Doliah a smo ga takoj odbili.

Ob spodnji Soči na obeh straneh boji s topovi in z metanjem bomb. Nekaj granat je padlo v Gorico, Roman in v Tržič, škode niso povzročile. Sovražni letalci so metali bombe na naše postojanke v Suganski dolini; dva vojaka sta mrtva.

11. septembra. V odseku med Valarso in četno točko potoka Vosina je osvojila naša pehota po pripravi s topovi, katero je zavirala gosta megla, močno utrdbo v dolini Leno; med Monte Spil in Monte Corno je zasedla v boju 9. septembra sovražniku iztrgane jarke. Tudi severno od vrha Pasubio in v zgornjem delu doline Posina na južnem delu Corno del' Costona smo napredovali. Na ostali bojni črti je delovalo topništvo. Zrušili smo vojaška skladišča pri St. Illario, severno od Rovereta. Sovražnik je obstreljeval, ne da bi bil povzročil kaj škode, Caprille (Zgornji Cordevole) in Cortina dell Ampezzo. Neki sovražnik letalec je vrgel bombo na Londrio; škode ni povzročil.

Italijansko uradno poročilo iz Albanije.

10. septembra. Da se bolje zavaruje južna bojna črta Valone, so zasedle včeraj naše čete brez vsake neprilike višine med pristaniščem Palermo in Zrinosom (Vojuša).

Pri Gorici.

Lugano, 12. septembra. Vojaški položaj pri Gorici se ni nič izboljšal. V mesto padajo še vedno težke krogle. Nedavno je bil poškodovan zopet neki most in zid nekega gledališča. Tudi hiša orožnikov poleg mestne hiše je poškodovana.

Notranji sovražnik v Italiji.

Curih, 12. septembra. Ker je bila uničena ladja velikanka »Leonardo da Vinci«, bodo zaprli več oseb, ki so v zvezi s prejšnjimi požari.

15 italijanskih parnikov potopljenih.

Lugano, 12. septembra. V zadnjih dveh tednih je bilo potopljenih 15 velikih italijanskih parnikov s premogom in z žitom, kakor tudi neki parnik z ameriškim strelivom.

V Rimu izsledili tiskarno, ki je tiskala letake proti vojski.

Lugano, 12. septembra. (K. u.) Rimska policija je presenetila ponoči tajno tiskarno, ki je natisnila nad 50.000 protivojnih in protivojaških letakov z namenom, da jih razdeli v strelskih jarkih in v mestih. Policija je vse zaplenila in zaprla tiskarja s tremi sokrivci, med katerimi je eden uradnik ministrstva, druga dva se pa nahajata v vojaški službi. Okolnost, ker pripadata dva prijeta neki mednarodni mladosocialistični organizaciji, izrabljajo posamezni listi za to, da dolže celo stranko italijanskih socialistov nedomoljubnosti in da so pričeli časnikarsko vojsko proti socialistom.

Viharna pobuna v Kalabriji.

Lugano, 12. septembra. (K. u.) V kalabrijski občini Molochio je prebivalstvo poizkušalo, da prepreči odhod zdravnika, ki je bil pozvan v vojaško službo. Ljudje so istočasno priredili demonstracijo proti občinskemu svetu in zahtevali, naj odstopi. Občinsko hišo so zažgali, policijo in vojake so obmetavali s kamni; dokler niso pričeli v skrajni sili streljati. Število žrtev ni znano. Vlada je imenovala zdaj mesto občinskega sveta začasnega komisarja in ukazala razdeliti podporo prebivalstvu.

Italijani in Madžari.

Kolin, 11. septembra. »Kölnische Ztg.« poroča z laške meje: Dopisnik »Tribune«, ki se podpisuje s psevdonimom Rastignac, piše z ozirom na rumunsko vojno napoved, da so smatrali doslej v Italiji Avstrijo za svojega dednega sovražnika, dočim so z Ogrsko na temelju starih tradicionalnih italijansko-madžarskih vezi blažje postopali. Sedaj pa je prišel čas, ko treba z obema polovicama monarhije enako postopati ter ju napraviti obe za enako odgovorni, ker sta zakrivili to vojsko in zato obe enako kaznovati. 50 let nazaj so postopali v Italiji z Madžari naravnost kavalirsko. Madžari so menda pozabili, da je bil Lajos Kossuth l. 1848. v pregnanstvu v Italiji, kjer se ni našlo za Madžare ničesar drugega kakor spoštovanje. Med tem so se Madžari tako zahvalili Italiji, da so padle najlepše besede ravno od strani Ogrske na italijanski narod, brez ozira na to, da so ob priliki napada na Trident in ob priliki brambe na Soči stali vojaki iz Ogrske na prvem mestu. Avstrija je v enem oziru odstopila kompetencijo in svoje sovraštvo nasproti Italiji Ogrski, in ta se ni ravno malo hvalila s to nalogo. Namesto, da se reši te naloge, ki jo ji je namenil Dunaj, se je Ogrska čezdalje bolj družila z monarhijo, da izpelje to nalogo. Zato je že skrajni čas in zgodovinske važnosti, da se je vzdignila, dočim se Avstrija bori z Italijo, stara neselbina cesarja Trajana in gre proti Madžarom in da skupno z večnim Rimom vzdigne svoje orožje na barbare na zgornji in spodnji Donavi.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na obeh straneh Somme smo splošno z zapiralnim ognjem preprečili sovražne napadalne namene. V gozdih Foureaux in Leuze so Angleži brez uspeha poizkušali v bojih z ročnimi granatami pridobiti zemljo. Sovražnik je zasedel včeraj zjutraj vas Ginchy.

Topniški boj se ljuto nadaljuje.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

25 angleško-francoskih divizij pripravljenih za nastop.

Karlsruhe, 12. septembra. »Secolo« javlja iz Pariza: Za bojno črto ob Somme je pripravljenih 25 angleško-francoskih divizij. Ni misliti na to, da bodo boji oslabeli.

Hindenburgovi vojni načrti.

Kako mislijo Francozi.

V listu »Figaro« z dne 3. t. m. piše Polybe: Hindenburga kot vojskovodjo pač precenjujejo, imel je dovolj sredstev na razpolago in sreča mu je bila mila. On nima nobene sledi od profesorja ali dvorjana. Sledil bo le lastni volji in če bo napravil napake, bodo to njegove lastne napake. Celo življenje je sanjal o osvojitvi Poljske in o pregnanju Rusov v Azijo, dve leti sem je iskal odločitve na vzhodu, in nasprotno z Moltkejevim naukom bi pač skušal najprej uničiti Rusijo in se potem vreči proti Franciji.

Sedaj gre za to, da se reši Nemčija, in Hindenburg bo na vzhodu poizkušal. To fronto pozna on najboljše, in poleg tega je vzhodna fronta vsled zadnjih dogodkov postala najvažnejša. Vzhodna fronta osrednjih sil je sedaj najbolj ogrožena, ali da bi tam odločilno nastopile, manjka osrednjim silam potrebnih rezerv. Novi vodja bi moral tedaj odpoklicati čete iz zahoda, kjer se pa sedanjih 120 nemških divizij že itak komaj ubrani sovražniku. Moral bi tedaj tam bojno črto krajšati; vendar četudi trezno misli, pač dobro vé, kako slab vtis bi napravila izpraznitev Belgije in severne Francoske v Nemčiji in ostalem svetu. Je pa njegova poljudnost tako velika, da bi prenesla celo umik do Moze, potem bi imel na razpolago 30 do 40 divizij, da jih pošlje na vzhod. Ali kam? Četudi premaga Ruskega, bo Brusilov nadaljeval svoje prodiranje, če porazi tega, bodo prodirali Rumuni. Razdeliti bi moral svoje čete po celi fronti in potem ne bi imel nobenih napadalnih sil več.

Vzhodna fronta bi bila omajana, in četudi bi vzdržala, bi Italijani, Angleži in Francozi ne gledali mirno. Hindenburg ima dve bojni črti, sporazum pa samo eno.

Pred velikimi dogodki.

Rotterdam, 12. septembra. »Nation« izvaja: Dogodki na bojiščih v minulem tednu so bili mogoče predigra velikih dogodkov. Ne pripravljajo se samo stvari na Balkanu, tudi mir na vzhodnem bojišču mora pomeniti, da se še kje izvaja veliko premikanje. General Aleksejev je previden vojskovodja in ne bo zapravljal časa, ki mu ga še nudi ugodno vreme do zime.

Razna poročila.

Trdovratne vesti o odstopu papeževega državnega tajnika.

Berlin, 12. sept. »Basler Nachrichten« poročajo, da se v Rimu z največjo trdovratnostjo vzdržuje vest, da je kardinal Gasparri odstopil.

Ogrski državni zbor

je 12. t. m. odobril predlogo o obdavčenju tistih podjetij, ki morajo polagati javne račune. Ministrski predsednik grof Tisza je nato prosil zbornico, naj se pri razpravi jutri ozira na izredno važne narodne in državne koristi. Dejstvo, ker se je zbornica pečala z zunanjimi in z vojaškimi zadevami, je že izrabilo sovražno časopisje na najperfidnejši način. Priporočal je, naj se o gotovih vprašanjih razpravlja v tajni seji. Aladar Zichy pravi, da se ne strinja s Tiszo, da bi govori opozicije povzročile skrbi, ki se jih Tisza boji. Hvaležno vzame na znanje Tiszovo izjavo glede na tajne seje.

Norveška ostane nevtralna.

Berlin, 12. septembra. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« poroča: Norveški poslanik je po naročilu svoje vlade iznova potrdil svojo izjavo, da ostane Norveška nevtralna.

Švedska se ne uda.

Stockholm, 12. septembra. (K. u.) Objavili so vsebino zadnjih not, ki jih je menjala Švedska in Anglija. Od Švedske je Anglija zopet zahtevala neovirano pošiljanje angleških poštnih ovojev skozi Švedsko, kar je Švedska že 24. julija odklonila. »Aftonbladet« pravi, da se tudi zdaj Švedska Angliji ne bo udala.

Enver pašo

je sprejel nemški cesar v velikem glavnem stanu.

Zahteve Japonske Kitajski.

Amsterdam, 12. septembra. (K. u.) »Times« javljajo iz Pekinga: Po spopadu med kitajskimi in japonskimi četami v Chengchiatungu je zahtevala japonska vlada od Kitajske: 1. Kitajske častnike morajo kaznovati. 2. V raznih krajih južne Mandžurije in vzhodne Mongolske naj se ustanove japonske policijske postaje. 3. Imenujejo naj se japonski svetovalci v navedenih krajih; nalepijo naj se letaki, ki naj kitajske čete svare proti spopadom z japonskimi četami. 4. Škoda naj se povrne, kaznuje naj se kitajski vojaški guverner. 5. Imenujejo naj se japonski vojaški prisedniki v vsakem glavnem stanu zajednih čet v Mandžuriji in v vzhodni Mongolski; na vojaških šolah in akademijah naj se nastavijo japonski učitelji.

Potopljena ladja.

Pariz, 12. septembra. (Kor. urad.) »Echo de Paris« poroča: Včeraj je bil potopljen tovorni parnik »Saint Mare« Compagnie Transatlantique. Posadko, ki šteje 34 mož, so rešili.

Nesreča pri reki Lorenzo.

London, 12. septembra. (K. ur.) »Central News« poročajo: Ko se je podrl most čez reko Lorenzo, je bilo mrtvih 8 delavcev, šest so jih rešili.

Cerkveni vestnik.

Iz Šmarjete. Vesel dan sredi teh žalostnih časov smo imeli v nedeljo dne 6. avgusta v Šmarjeti: slovesen vhod novega župnika vlč. gospoda Ivana Perko. Že prejšnji večer mu je zapel podoknico domač pevski zbor pod vodstvom gosp. org. Ign. Fabiani, ki je za to priliko skomponiral poseben »Pozdrav«. Ljudje so razsvetlili okna z lampijoni, bengalični ogenj je ožarjal hiše, cerkev in mnoge mlaje, iz visokega zvonika pa se je slišalo harmonično pritrkavanje zvonov nad našo lepo tiho dolinico. V nedeljo pa je Šmarjeta pokazala, da zna ceniti duhovnika, da zna ceniti zlasti novega gospoda župnika, ki je bil 12 let kaplan v Šmarjeti, kamor je prišel koj iz semenišča na prvo službo. Skozi drevored mlajev, ki so mu jih postavili udani farani, pod venci, ki so se pletli po celi fari od udanih rok, so spremili jubilanta v cerkev prem. gospod prošt Elbert Sebastijan, vlč. gosp. kanonik Erzar, dalje zastopniki oo. frančiškanov iz Novegamesta, zastopniki usmiljenih bratov iz Kandije in gospodje sosedje-duhovniki. Ob poti so tvorili špalir šola in Marijin vrtec, fantovska, dekliška in Marijina družba. V cerkvi je prem. gospod prošt in dekan Elbert razložil v dolgem govoru pomen današnjega dne in dolžnosti fare do svojega dušnega pastirja. Nato je pel gospod novi župnik slovesno sveto mašo in Te Deum. Na koru je domači zbor izvajal lepo mašo »Missa Seraphica« od Hug. Sattner, »Jubilate Deo« od R. Wagner in druga dela, vse precizno. — Kot katehet je novi župnik lepo vzgojil skoro vso šmarješko mladino, kar jo je, in šmarješka šola je bila do zdaj znana kot dobra. Kot kaplan je bil dober sin svojemu župniku, rajnemu gospodu Andreju Zamanu, in oba sta z veliko gorečnostjo vodila faro v verskem in političnem življenju po tisti poti, katera vodi h Kristusu. In lep spomenik sta si postavila: novo cerkev, ki bo res biser smarješke fare; rajni gospod župnik je bil mož načrtov, sedanji župnik je bil eksekutivni organ teh načrtov, in dobro ljudstvo je priskočilo s pripravljenim srcem in je pomagalo zidati ta lepi dom Kristusu Gospodu in zaščitni sv. Marjeti. Ker zida se cerkev z darovi dobrih rok, ne po odvisni konkurenčni obravnavi. — Pa tudi v socialnem oziru je novi gospod župnik priden delavec: ustanovil je hranilnico in posojilnico, bil je član in odbornik pri raznih društvih in zdaj je ustanovil Kmetijsko društvo. On je prijatelj tihega dela, brez krika in vpitja, zato je Bog to delo tako lepo in bogato blagoslovil. Daj Bog, da bi še naprej mnoga leta delal med nami, daj mu Bog blagoslova in daj, da bi bila vsa prelepa šmarješka fara eno srce!

Poziv

c. in kr. vojnega ministrstva za nabiranje stebel in listja kopriv.

Ko so pridrli pred dvema letoma od vseh strani neba naši sovražniki nad nas, so mislili, da nas bodo mogli ugnati s svojo premočjo in svojo oboroženo silo. Ko se jim pa to ni posrečilo, ker so zbile naše zmagovite čete nasprotnikom orožje iz rok, so poizkusili nas premagati s tem, da so preprečili dovoz vsega, kar je treba našim vojakom na bojišču in ljudstvu v zaledju za hrano in za obleko. Pa tudi to se jim ne bo posrečilo. Hranimo se sami, oblačili se bomo tudi sami. Po enoletnem hudem naporu se je posrečilo, poleg za izdelovanje obleke že znanega v tuzemstvu izgotovljenega blaga, volne, prediva in konoplje, najti še novo vlakno, ki je izvrstno pripravno za izdelovanje obleke. To je vlakno, ki se dobiva iz stebel kot plevel razvpitih kopriv, ki rastejo po vsi Avstriji in Ogrski divje. Iz njih se morejo izdelovati vreče za pesek, šotori, nahrbtniki in monture za naše hrabre vojake. Ker pa nimamo polja, na katerem bi sadili koprive v veliki množini, moramo jih nabirati po gozdih in po polju. Čim več jih pa naberemo, tem več vlaken dobimo in tem več blaga moremo izgotoviti. Vsaka vreča za pesek, ki jo naredimo, reši marsikateremu dobremu vojaku življenje. Vsak šotor in vsaka nova montura ohrani marsikakemu junaku zdravje. Zato pozivljemo vse, ki so bili že sami na bojišču, one, katerih sinovi in očetje stoje pred sovražnikom in se čutijo edine z našo hrabro vojsko, prav nujno, naj ne tratijo časa, ki ga jim dajo njihova druga opravila, ampak naj ga rabijo za nabiranje kopriv. Čim več jih naberete, tem večji bo uspeh. **Nabirajte stebla, ko so odcvetela, posušite in zvežite jih ter jih oddajte zaupniku, katerega določi župan. Delali ne boste zastonj; za vsak meterski stot suhih stebel dobite takoj izplačanih 6 kron. Ravno toliko dobite za posušeno listje. Pošiljajte tudi svoje otroke, kajti tudi to, kar bodo ti nabrali, se bo plačevalo po isti ceni. Tako boste sodelovali pri izvrševanju patriotične dolžnosti, ki nam je vsem naložena: premagati namreč naše sovražnike!**

Dnevne novice.

+ **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 2. vrste z vojno dekoracijo je dobil generalni major Ernest pl. Terboglav. — Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil major 7. polj. top. p. Ernest Regnier. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 17. pp. Franc Dietrich. — Najvišje pohvalno priznanje sta dobila nadporočnik 17. pp. Ivan Müller in poročnik 28. polj. havb. p. Henrik Kenda. — Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: rez. tehnični pomočnik 16. san. odd. Alojzij Pirnat, nadognjičar 4. trd. top. p. Anton Kavčič in narednik železn. p. Matej Gostiša. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Dorčič Peter, tit. desetnika Mayerl Josip in Grubhofer Viktor, predmojstri Unterassinger Franc, Goričnik Ivan in Krammer Pavel, topničarja Zisser Ferdinand in Drobeš Herman, vsi pri 3. gor. top. p.

+ **Odlikovanja v mornarici.** Častniški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil mornariški višji komisar Rupert Pivec. — Vitežki križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil višji inženir Franc Sokol. — V drugič je dobil ponovno cesarsko pohvalno priznanje korvetni kapitan Adolf Potočnik. — Cesarsko pohvalno priznanje sta dobila letalca-linijska poročnika Jakob Sturm in Marij Krainer.

+ **Nadškof Szeptycki umrl?** Poljski listi poročajo, da je umrl nadškof metropolit Szeptycki, katerega so, kakor znano, svoj čas odvedli Rusi kot talnika.

+ **Dobra srca.** Vojaški delavski oddelek 65/97 je nabral 65 K 15 vin. za vdove in sirote pripadnikov 97. pp. Čast junakom, ki v resnici vse, kar imajo, dajo.

+ **Matični izpiski črnovojnikov v l. 1899.** Čč. matični uradi se opozarjajo, da se morajo letos izpiski iz rojstne matice l. 1899. rojenih mladeničev oddati občinam ne do konca oktobra, ampak že do 20. septembra 1916. (Dopis c. kr. dež. vlade za Kranjsko 4. sept. 1916, št. 27.643.)

+ **Izpremenjena odredba o omejitvi pivotoča.** Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Jutri bo izdan ministrski odlok, ki prepušča političnim oblastem, da bodo glede na krajne razmere določile tri, oziroma šest sledečih si ur, med katerim časom se bo smelo točiti pivo; med to določeno dobo se bo smelo postreči vsakemu gostu v lokalu in vsaki stranki čez ulico z največ 1 litrom piva. Nova odredba tudi pooblašča politične deželne oblasti, da smejo v posebnih slučajih dovoliti od slučaja do slučaja izjeme glede na predpisano časno omejitev o točenju piva.

— **Opomin štajerskega deželnega namestnika.** Štajerski deželni namestnik grof Clary je izdal oklic na štajerske kmete. V tem oklicu pravi deželni namestnik, da se naše čete skupno s svojimi zavezniki junaško in zmagovito upirajo sovražniku in s svojo krvjo branijo deželo pred uničenjem; da preprečijo načrt naših sovražnikov, da nas izstradajo, to je naloga vseh, ki so v zaledju. Sedaj se pa obrača deželni namestnik na kmetovalce s prošnjo, ki more najti vesel odmev v srcu vsakega. Pravi: »V tem resnem času bi bil zločin proti domovini, proti Vašim sodeželanom, ako bi Vaše zaloge, ki jih sami ne rabite, ne bi hoteli deliti z drugimi. Nobeden izmed Vas ne sme potrebnih živil več zadržati, kolikor pripada njemu, njegovi družini in uslužbencem.« Te besede deželnega namestnika so naperjene proti špekulaciji za poznejše in novo zvišanje cen, ki bi umetno nastale, če bi se prikrivale življenjske potrebščine. Nadalje pravi deželni namestnik: »Pomislite na mnoge tisoče, ki nimajo lastne grude, katera bi jih preživljala; pomislite na mnogo tisoč delavcev, ki izdeluje pri težkem dnevnem in nočnem delu v brezštevilnih tovarnah potrebščine za naše vojake. Pomislite na mnogo tisoč žena in otrok v mestih in trgih, katerih možje in očetje stražijo na daljnih mejah — vsi ti ne morejo uživati sadov lastne zemlje kakor Vi, vsi ti so navezani na Vas, kar Vi pridelate in kar jim Vi daste! Pričakujem, da ne bo nobeden izmed Vas skrival in pa zadrževal svoje zaloge. Takega izdajalca svoje domovine ne bi doletela le ostra kazen, ampak tudi zaničevanje vseh. Ne pozabite, ako Vi sedaj zanemarite svojo dolžnost, da je zastonj tekla kri mnogih vrlih vojakov, kajti takrat bi bila Vaša in naše domovine bodočnost žalostnejša kot najtežji čas, ki ste ga dosedaj doživeli.«

+ **Nova nemška svobodomiselna stranka.** Letos spomladi je izšel oklic o ustanovitvi nove nemške enotne ali delavne stranke. Oklic je naglašal, da se ne ustanavlja nova stranka, marveč da gre za stranko, ki naj zbere vse svobodomiselne Nemce v Avstriji. Predpriprave in pogajanja so trajala precej časa, a zdaj je nova nemško narodna stranka ustvarjena. Jedro tvorijo mestni zastopniki planinskih dežela, dalje nekaj poslancev iz sudetskih dežela, Pantzovi pristaši in dunajska poslanca Friedmann in Denk. Ustanovni zbor je otvoril dne 12. t. m. popoldne poslanec Denk. Razpravljali so več ur. Trdi se, da bosta izvoljena načelnikoma nove stranke D'Elvert in Erler. Novi stranki je pristopilo 36 poslancev. »Abend«, glasilo poslancev Hocka, Zenkerja in Kurande, je objavilo ojster članek, ki napada nemško narodno zvezo, češ, da je dobila pogum za sedanji nastop, ko do zdaj ni o njej drugega znanega, kot da je molčala.

Karnisch - julische Kriegszeitung piše o knjigi »Slov. Kriegs- u. Soldatenlieder«: Dr. Rudolf pl. Andrejka je iz obširne zbirke slovenskih narodnih pesmi ranjega graškega vseučiliščnega profesorja dr. Karola Štreklja izbral nekaj najboljših pesmi in jih združil v okusno ilustrirano knjižico. Knjiga, ki se zelo elegantno podaje in ima visoko literarno vrednost, se dobiva v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Čisti dobiček je namenjen vojni oskrbi.

— **Dobra stanovanja dijakom!** Iz Novega mesta se nam piše: V sobotni številki »Slovenca« je poročevalec začetka šolskega leta na novomeški gimnaziji opozoril starše, da naj preskrbijo svojim otrokom dobra stanovanja. Vodstvo tedaj novomeške dijaške Marijine družbe obvešča vse starše, da jim bo taisto po možnosti kakor druga leta šlo na roko ter povedalo naslove dobrih gospodinj, ki bodo njihove otroke v katoliškem duhu ohranile in spopolnile. — Vodstvo dijaške Marijine družbe, frančiškanski samostan, Novo mesto.

— **Prekinjen promet.** Železnica iz Sinčevasi do Železne Kaple od 7. septembra ne vozi, ker je voda del proge uničila. Promet izostane za kakih 10 do 14 dni.

— **Otvoritev kuhinje za srednje stanove v Gradcu.** V Gradcu so otvorili prvo vojno kuhinjo za srednje stanove. Priglasilo se je 2200 oseb, sprejelo se je pa na hrano le 650 oseb. Nadaljne kuhinje se še otvorijo. Cene so sledeče: Kosilo: Juha z zdrobom, 12 vin.; krompirjev zrezek z ohrovtom, 38 vin.; goveje meso 94 vin.; rezanci s čežano, 40 vin. Večerja: Fižolova juha, 12 vin.; spinača in osoljeni krompir, 38 vin.; špehove krpice, 50 vin.

— **Enokronski bankovci.** Budimpeštanska trgovska in obrtna zbornica je poslala trgovinskemu in finančnemu ministru ter ministrskemu predsedniku vlogo, v kateri najprej navaja, da trgovini zelo škoduje, ker so srebrne krone zginile iz prometa. Zato bi bilo nujno potrebno, da se izdajo enokronski bankovci.

— **Učiteljski žepni zapisnik** izide v kratkem. Razne povpraševalce in naročnike prosim, blagovolite nekaj dni potrpeti. Pride gotovo, toda ovire so; saj veste: vojska je. — Jeglič.

— **Iz ruskega ujetništva** sporoča enoletni prostovoljec g. France Valjavec iz Leš: Pod vplivom različnih komisij, ki so že prišle k nam pogledat našo mizerijo, so se razmere v našem taboru nekaj zboljšale. Po zaslugi nekega Amerikanca, ki je prišel sem, so se ustanovili različni komiteji nam v prid in v izboljšanje naših razmer. Jaz sem postavljen kot zastopnik Jugoslovanov v takozvani »Unterstützungskomité« (podporni odsek), ki pomaga zlasti slabotnim a bolehnim, a so brez denarja, kakor sem tudi jaz brez krajcarjev v celem letu že. Samo zdrav sem, hvala Bogu! Troicki tabor, Taškent, 22. junija 1916.

— **V krškem okraju** so razpisane sledeče učiteljske službe: Cerklje (5-razrednica), Št. Rupert (5), Mokronog (6), Št. Janž (5) dve učiteljski mesti; nadalje sledeče nadučiteljske službe: Kal (2), Telče (2). Prošnje je nasloviti potom šolskih vodstev do 30. septembra t. s. na c. kr. okrajni šolski svet v Krškem.

— **Ogenj.** Dne 3. t. m. ob 7. uri zjutraj je nastal ogenj v hlevu posestnice Terezije Gnidovec, vas Sela, občina Ajdovica, ki je poslopje v kratkem upepelil. Zažgal je neki petletni otrok. Škoda znaša 4000 K, zavarovalnina pa samo 400 K.

Umrla je 21. avgusta v bolnici v Ptuju po kratki mučni bolezni gospa Marija Hafner, mati pokojnega gospoda Antona Pongratza. Pogreb se je vršil 23. avgusta na pokopališče v Ptuju. Počivaj v miru!

— **Razpuščena** je trgovsko-obrtna zbornica v Zadru. Za upravitelja je imenovan sodni svetnik dr. Duboković.

— **Kako pišimo vojnim ujetnikom v Rusiji.** Pisma morajo biti odprta in ne smejo obsegati več nego štiri strani male osmerke. Naslov ujetnika je treba kar najpopolneje napisati (krstno ime, priimek, vojaško dostojanstvo, polk, bivališče, gubernijo) v latinici na levi polovici kuverte, a v ruski abecedi na desni polovici kuverte. Podobno je treba napisati naslov tudi na dopisnici. Nad adreso na desni zgornji strani tik pod robom se napiše: »Prisonnier de guerre« (vojni ujetnik) — »in franchise de taxe«. Odpošiljatelj mora na pošiljatev tudi svoje ime in stanovanje napisati, in sicer na pismih na zadnji strani, pri dopisnicah pa na levi polovici sprednje strani tik pod robom. Poleg pisem in dopisnic pošljemo ujetnikom na Ruskem lahko tudi nakaznice (do 500 frankov), pakete do 5 kg (s perilom, obleko in hranili, ki se ne pokvarijo), vzorci do 350 gr (s čokolado, tobakom, smodkami, svalčicami in manjšimi predmeti v osebno porabo ujetnikovo ter knjige (poslednje pa le po posredovanju Rdečega križa: Sammelstelle des Fürsorgekomitees des Roten Kreuzes für Kriegsgefangene, Lektüre für Kriegsgefangene in Russland« na Dunaju, IV., Karlsplatz 13). Vse navedene pošiljatve (vštevši knjige do 10 kg) so proste poštne pristojbine. Pripomniti pa treba, da se ne smejo priložiti pisma niti paketom, niti vzorcem in da se ne sme nič sporočati niti na obrezku poštne nakaznice. — Občinstvo naj se ravna po vseh zgoraj navedenih navodilih v svojem lastnem interesu, zakaj koliko pisem ne doseže svojega namena samo zato, ker niso po tozadevnih predpisih opremljena.

— **Tatvina kolesa.** Posestniku Jerneju Novaku v Trbojah je bil dne 6. t. m. okolu 9. ure dopoldne ukradeno črno lakirano kolo tvrdke »Lira«, vredno 300 K. Novak je imel kolo shranjeno v kleti posestnice Marije Puhar v Kranju. Na sumu te tatvine je nek neznan, približno 16 let star fant, tanke postave, srednje velikosti, s sivo obleko, bosonog in z belim slamnikom pokrit. Storilec se zasleduje.

— **Ponesrečen kolesar.** V nedeljo popoldne sta se peljala iz Logatca oba na enem kolesu, usnjarski vajenec Martin Maček in njegov tovariš usnjarski pomočnik Jožef Sušnik z Vrhnike, in sicer tako, da je stal Maček na zadnjem kolesu. Naenkrat pa je Maček omahnil in padel na tla ter si zlomil desno nogo pod kolenom. Moral je v deželno bolnišnico.

— **V vodnjak padel.** Pri posestniku Janezu Ješe v Trbojah sta popravljala dve tesarja domač vodnjak. Po odstranitvi cevi sta pokrila 4 metre globoko odprtino z deskami. Med opoldanskim odmorom je šel domači 11letni pastir Franc Osel k vodnjaku, kjer je odstranil deske, da bi pogledal v globino, pri tem je pa padel v vodnjak in utonil.

— **Varstvo domačih interesov v Rumuniji in na Portugalskem.** Tvrdke na Kranjskem, ki imajo tirjatve na Portugalskem in v Rumuniji, se pozivljajo, da prijavijo te tirjatve pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Nadomestilo za usnjate podplate.** Na poseben način iz tankih križema lepljenih deščic sestavljene lesene podplate je iznašel ravnatelj Zavoda za pospešvanje obrti g. A. Springer. Bistvo teh podplatov obstoji v tem, da so deščice tako položene, da se doseže nekaj gibčnosti in da je lep take vrste, da se ne raztopi niti v vodi, niti v vročini. Vsled tega so taki podplati tudi nepremočljivi in so pač v današnjih razmerah tudi glede trpežnosti edino nadomestilo za podplate iz usnja. Pojasnila daje Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, ali pa »Wirtschaftsabteilung des Steiermärkischen Gewerbeförderungs-Institutes in Graz, Burggasse 13«. Izdelovanje čevljev s takimi podplati se lahko ogleda in priuči pri navedenem Zavodu za pospeševanje obrti v Gradcu. Sicer je delo tako enostavno, da se ga lahko napravi že po popisu, ki ga je izdal omenjeni zavod in ki se dobi tudi pri Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

— **Mnogo pozdravov** vsem čitateljem »Slovenca« in poznanim pošiljajo z južnega bojišča sledeči od druge stotnije: Štabni narednik Martin Merkun z Iga pri Ljubljani; naredniki: Albin Kolenc iz Št. Ruperta, Dolenjsko, in Peneš Franjo iz Radeč pri Zidanem mostu, računski podčastnik Srečko Kadunc iz Ljubljane, prov. narednik Jernej Černe istotam. Četovodje: Müller Viktor iz Ljubljane, Mencin Franjo iz Turjaka, Lorber Tone iz Trbovelj, Krašovec Jakec iz Vitoljž pri Gorici, Švincbakelj iz Ljubljane. Desetniki: Windischer iz Kandije-Novo mesto, Bele Anton iz Šmihela pri Novem mestu. Poddeset. Simončič Alojzij iz Ljubljane in častniški sluga Cankar Jože iz Dobrunja pri Ljubljani, in desetnik Breskvar Rajko iz Ljubljane!

— **Novice iz Amerike.** Poročil se je Josip Čebular in Alojzija Kramer. — Zaradi strašne vročine, ki vlada že dalje časa v Ameriki, je umrlo 25. julija 15 otrok. Dosedaj je na isti način umrlo 76 otrok, med poslednjimi 15 tudi Jerica Malenšek in Olga Čadež iz Clevelanda. — Clevelandski Slovenci št. 14. SDZ. imajo dne 3. septembra razvitje svoje zastave na Reharjevih farmah. — Dne 12. julija je umrl v White Valley Pa. Anton Škrlj. — Franc Golob je padel na ulici v Clevelandu vsled solnčarice. Odnesli so ga v bolnišnico, kjer se upa, da bo ozdravel.

— **Aprovizacija na Reki.** Mesto Reka dobi 50 želez. voz moke, nadalje 6 želez. voz navadnega in poldrug želez. voz turškega olja. Nadalje dobi Reka toliko masti, da se bo mogel z njo vsak dovolj preskrbeti.

— **Najdeno truplo.** Iz Save pri Dolu so potegnili moško, skoro seguito truplo, kateremu je manjkalo več delov.

— **Garje pri izločenih vojaških konjih.** C. kr. poljedelskemu ministrstvu prihajajo pritožbe, da so dognali garje pri konjih, ki so bili iz vojaških živinozdravnišnic prepuščeni civilnemu prebivalstvu kot nesposobni za vojne namene. V vseh takih slučajih se mora pri političnih oblastvih napraviti natančen zapisnik, katerega morajo podpisati člani komisije odnosno prizadeta stranka. Ta zapisnik je z vsemi tozadevnimi spisi takoj predložiti c. kr. deželni vladi v nadaljnje uradno poslovanje. Občinstvo se torej opozarja, da nemudoma naznani vsak tak slučaj pristojni okrajni oblasti.

— **Razredna loterija.** 5000 K dobe številke 8419, 21.687, 38.679, 46.995, 81.880; 10.000 K dobe številke 79.019, 88.146, 100.852; 50.000 K dobi številka 14.996.

Primorske novice.

Krajevna imena na Primorskem. C. in kr. vrhovno armadno poveljstvo je odredilo, da morajo podrejena poveljstva, oblasti, čete in zavodi v uradnem občevanju pri označbi spodaj navedenih krajev na Primorskem **namesto italijanskih imen** z ozirom na **neitalijansko** večino prebivalstva rabiti tista **slovenska** (hrvaška) imena, ki so bila pri večini prebivalstva tudi doslej v rabi: Prosek mesto Proseco, Grljan mesto Grignano, Kanal mesto Canale, Opatje selo mesto Opachiasella, Solkan mesto Salcano, Savodnje mesto Savogna, Devin mesto Duino, Komen mesto Comen, Nabrežina mesto Nabresina, Sežana mesto Sesana, Buzet mesto Pinguente, Čres mesto Cherso, Primorje mesto Bescanuova, Krk mesto Veglia, Labin mesto Albona, Plomin mesto Fianona, Barban mesto Barbana, Stinjan mesto Stignano, Moščenice mesto Moschienizze, Voloska mesto Volosca, Plave mesto Plava. Nasprotno se pa z ozirom na pretežno število italijanskega prebivalstva obdrže dosedanja italijanska imena: Rovigno, Capodistria, Muggia, Isola, Pirano, Lussingrande, Lussinpiccolo, Cittanova, Visinada, Parenzo, Dignano, Pola. Enako se obdrži z ozirom na svojo svetovno slavo tudi označba »Abbazia«. Dosedaj rabljena nemška krajevna imena (Görz, Haidenschaft, Heiligenkreuz, Flitsch, Karfreit, Kirchheim, Tolmein, Woltschach, Mitterburg) ostanejo še nadalje. — Slovenci želimo seve slovenske označbe tudi

za one samo slovenske goriške kraje, ki so v avstrijskih rokah. Vse kraje naj bi nazivali tako, kakor jih naziva domače ljudstvo. To bi bilo tudi iz vojaških ozirov vsestransko koristno.

Prečastitim gg. duhovnikom goriške nadškofije se naznanja, da odslej zanaprej dobivajo kongruo oziroma penzijo pri preč. kn. nadškofijskem ordinariatu goriškem v Zatičini na Dolenjskem, kamor naj pravočasno pošiljajo dotične pobotnice. Vsi se prosijo, da pošljejo še enkrat svoje pobotnice za avgust č. g. Francetu Setničarju, bivajočemu sedaj na Otlici blizu Ajdovščine in naj pripomnijo, ali so denar za avgust že potegnili ali ne, ker so pobotnice za avgust ostale v Gorici.

Maša zadušnica za pokojno cesarico Elizabeto v Trstu. V stolni cerkvi pri Sv. Justu se je vršila slovesna maša zadušnica za pokojno cesarico Elizabeto, ki so je jo udeležili dvorni svetnik baron Glanz v zastopstvu službeno odsotnega namestnika, nadalje poveljnik pomorskega okraja, kontreadmiral baron Koudelka, cesarski komisar mesta Trst, dvorni svetnik pl. Krekich-Strassoldo, poveljnik etapne postaje, polkovnik Schottkowsky, številni višji funkcionarji vojaških in civilnih oblasti, zastopniki korporacij in patriotičnih društev kakor tudi veliko število drugega občinstva. — Tudi v srbsko-pravoslavni cerkvi se je brala ob udeležbi predsedništva in kapiteljske srbske cerkvene občine kakor tudi učiteljskega zbora in učencev srbske šole slovesna maša zadušnica. Že tekom dne je bilo ob spomeniku veliko število vencev; večino vencev so položile tržaške mladinske organizacije in pa branjevke iz trga Rdečega mostu, ki so prišle pred spomenik korporativno. Sploh je bil spomenik predvčerajšnjim cilj spoštljivega romanja tržaškega občinstva.

Na zaposlovalnem tečaju goriških slovenskih učiteljišč v Ljubljani se bodo sprejemale zglasitve že vpisanih gojencev in gojenk ter nove priglasitve v ponedeljek in torek, dne 18. in 19. t. m., vsakokrat od 3.—5. ure popoldne v poslopju I. državne gimnazije v II. nadstropju.

Č. g. dekan dr. F. Knavs je sedaj katehet v zavodu za slovenske in hrvaške sirote na Dunaju. Njegov naslov: Dr. F. Knavs, dekan-katehet, Wien I., Vorlaufgasse Nr. 4.

Kobariški begunci. Vsem kobariškim vojakom naznanjamo, da se nahajajo pri Sv. Miklavžu na Štajerskem sledeči begunci: Koren, Bajt, Antona S. Kolarič, Bajt Marija, J. Kolarič, Pavla Nusi iz Kobarida. Skupno pozdravljamo vse znance in prijatelje.

Ponesrečena begunka. Na Karlovski cesti je ponesrečila v nedeljo popoldne begunka Katarina Vižin, žena sobnega slikarja, vojnega invalida Alojzija, stanujoča v Florijanski ulici štev. 24. Peljala se je s tramvajem ter predčasno, ko je bil voz še v teku, skočila na tla, pri čemer si je zlomila desno nogo. Zdravi se v ljubljanski deželni bolnišnici.

Trpljenje begunke. V ljubljansko deželno bolnišnico je došla dne 11. t. m. Alojzija Brumat, 38 let stara begunka, stanujoča kot begunka v Vipavi št. 17.

Umrl je v Celju na Spod. Štajerskem mladi 10mesečni begunec Gabrijel Štanta iz Mirna pri Gorici.

Za goriške begunce. Imam več hiš, hlevov in zemljišč, katera dam izrecno revnim beguncem brezplačno na razpolago. Tudi živine smejo seboj pripeljati, ker dobijo hleve in nastilja ter pašnike zastonj. Drva za zimo si na mojih posestvih smejo na odkazanih prostorih brezplačno pripraviti. Eno posestvo ima celo gostilniško obrt z vso opravo, v to hišo bi želel boljšo družino. Ker imam mnogo gozdnih del morejo pri meni tudi denar zaslužiti. Prosim ponudbe na A. Kajfež, Kočevje.

Ljubljanske novice.

lj **Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta v Ljubljani** 12. sept. 1916. Vzamejo se na znanje poročila predsedstva o delovanju od zadnje seje, o nekaterih dopustih učiteljstva ter o skrbi pri raznih pomožnih akcijah stranoma učiteljstva in učencev. — Starostne doklade se pripoznajo: Fr. Lavtižarju IV., Ad. Sadarju IV., Avg. Pircu VI., Ant. Likozarju VI., Mar. Novak II., Mar. Mehle III. — Počitniški tečaj na I. deški lj. š., kjer so se pripravljali učenci za prestop v srednje šole, je obiskavalo 41 učencev iz vsega mesta. — Dnevna zavetišča na II. deš. lj. šoli in v Šiški, kakor tudi v Lichtenthurnu so se jako lepo obnesla. Nad 300 otrok so sprejela v varno zavetje, prostovoljno se priglasečih učiteljev in učiteljic. Otroci so bili vse počitnice preskrbljeni z dušno in telesno hrano. Zahvala se izreče vsem dobrotnikom, pa tudi učiteljstvu, ki je delovalo v zavetiščih in v tečaju. Končno se določijo učitelji, kako se pridele v delovanje na druge šole, ker bodo z ozirom na skrčen pouk morali na lastni in sosedni šoli prevzeti po 1 razred. — Kot poizkusne kandidatke ostanejo, ozir. pridejo (če bo c. kr. dež. š. sv. pritrdil) M. Čermak na I., Lj. Slanovec (tudi J. Černe do dovršene uč. prakse) na II., I. Cepuder na III. in A. Krapš na IV. deško, Lj. Celestina pa na slov. dekliško, na nemško deško pa M. Matkovič.

lj **Odlikovanje.** Polkovni zdravnik v evid. dr. Oton Hawlina je bil za svoje veleuspešno in zaslužno delovanje kot poveljnik c. in kr. rezervne bolnice št. 4 v Ljubljani odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo.

lj **So že tu!** Kupčijo s knjigami so dijaki po starem običaju že pričeli, kakor že leta in leta na Cesarja Jožefa trgu. »Za prvo, drugo, tretjo...!« kričé grla ter se pogajajo za cene, kakor pravi trgovci. Med tem, ko se mlajši pripravljajo za svoje poklice, so njihovi starejši tovariši na bojnem polju in je že marsikateri žrtvoval življenje za dom in cesarja.

lj **Brezmesni dnevi.** Glasom ministrske naredbe z dne 1. t. m., št. 285 dež. zak., so sedaj določeni ponedeljek, sreda in petek za brezmesne dneve. Ker je pa ovčje meso še na razpolago, je dovolilo ministrstvo, da se sme to uživati tudi na brezmesni dan, katerega določi c. kr. deželna vlada. Pri nas je zato določena sreda. Ker je zakon že v veljavi, mestni magistrat kot obrtna oblast občinstvo na izpolnjevanje te naredbe nujno opozarja, da se izogne kazenskemu postopanju. Kazen bi bila v prvem slučaju 30 do 50 kron, v ponovnem pa izguba obrtne pravice.

lj **Opozorilo mokarjem in trgovcem z moko.** Z magistrata se nam poroča: Vnovič se opozarja, da je oddaja moke dovoljena izključno le na spodnje odrezke krušnih izkaznic, glaseče se na »moko« ali »kruh«, toraj na vsako celo krušno izkaznico največ 1 kg. Vsak prestopek zoper to odredbo se bode najstrožje kaznoval.

— **Nakup volne.** Tem potom se naznanja, da se bo prevzemala v okrajnem glavarstvu Ljubljana zaplenjena volna od ponedeljka 18. do vštevši četrtka 21. t. m. Volno bo prevzemala c. in kr. prevzemalna komisija volne 5. armadnega poveljstva v skladišču špediterja R. Ranzinger, Ljubljana, južni kolodvor, kamor naj se vsa volna pripelje v določenih dneh od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do pol 6. ure popoldne. Opozarja se, da prevzema ta komisija tudi volno iz žimnic, ki se nahaja v zasebni lasti. Tudi v posesti trgovcev se nahajajoča volna in dlaka vseh vrst (izvzemši repa in grive) se mora pod kaznijo izročiti omenjeni komisiji.

lj **Z deli za novi šentpeterski most** so pričeli. Sedaj podirajo stari most.

lj **Umrl** je na Dunaju v 37. letu svoje starosti g. Ernest Petrič, delovodja mehanično-tehniškega oddelka, korporal pri črnovojniškem pešpolku št. 27.

lj **Načelstvo društva tobačnih trafikantov za Kranjsko** daje svojim članom trafikantom navodila, glede odmere povratnega dobička trafikantom. Natančneja pojasnila o tem dajeta tajnik društva g. Fran Šoukal, trafikant, in društveni predsednik g. Fran Jeločnik. Istotam se sprejmejo tudi novi društveni člani.

lj **Krušne karte** za 74. in 75. krušni teden, to je za dobo od 17. do vštetega 30. septembra t. l., se bodo pri vseh desetih komisijah oddajale v petek, dne 15. septembra t. l., in sicer od osmih zjutraj do ene popoldne.

lj **Za pivotoče.** Mestni magistrat kot obrtna oblast vse, ki imajo pravico točiti pivo, opozarja, da se strogo drže ministrske naredbe z dne 2. t. mes., št. 288 drž. zak., glede točenja piva. Vsak prestopek se bode najstrožje kaznoval, v ponovnem slučaju bi se pa prestopniku odvzela tudi obrtna pravica.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Anton Bajec, čevljar-hiralec, 21 let. — Frančiška Homovec, delavčeva žena, 51 let. — Marija Štrukelj hiralka, 79 let. — Apolonija Malenšek, dijaška gospodinja, 58 let. — Marjeta Ženko, kuharica, 53 let. — Matija Kikl, delavec, 41 let. — Vazilij Woronycz, domobranski pešec. — Katarina Zatler, hiralka, 76 let. — Fran Šenkyř, lovec. — Vida Pirnat, hči paznika v prisilni delavnici, 8 mesecev.

lj **Poročila** se je gdčna Frida Bamberg, hčerka g. Otomarja Bamberga z ritmojstrom Al. Fischerjem.

lj **Prepovedano grozdje.** V vinogradu samostana karmelitov v Gradcu je ranil patra Aleksandra z nekim bodalom neki mož, katerega je pater zasačil pri tatvini grozdja. Pater je streljal in napadalca ranil. Sedaj so dognali, da je napadalec leta 1879. v Ljubljani rojeni in v Trst pristojni elektrotehnik Anton Kodela, ki se nahaja v graški bolnici.

lj **Izplačevanje vojaških nastanitvenih prispevkov** se zopet prične na mestnem magistratu v četrtek, dne 14. septembra 1916 v mestnem vojaškem nastanjevalnem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) in v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovška in Dolenjska cesta) v četrtek, dne 14. sept.; za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v petek, dne 15. sept.; v soboto, dne 16. septembra ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa ceste, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto; za IV. mestni okraj (Št. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v ponedeljek, dne 18. septembra. Od 19. septembra 1916 naprej za Spodnjo Šiško in za vse one, ki so bili zadržani v gori navedenih dneh. Uradne ure izplačevanja so od 3. do 6. popoldne. — Stranke se prosijo, da se natančno drže teh določb.

lj **Mestna zastavljalnica ljubljanska** naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 14. t. m. redna mesečna dražba v mesecu oktobru in novembru 1915 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo. Za prostovoljno dražbo namenjene predmete naj prineso stranke dopoldne en dan pred vršujočo se dražbo v urad. Dragocenosti, kakor efekti večje vrednosti, se od zato interesiranih oseb lahko ogledajo na dan dražbe od 9. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih.

lj **Aretacija.** Policija je aretovala brezposelnega hlapca Jakoba Kopača iz Logatca, brez stalnega bivališča, ker je na sumu, da je pokradel pri tukajšnjem trgovcu Jelačinu, kjer je bil v službi, več reči, katere so se našle v njegovem kovčegu.

lj **Na poti na dopust ponesrečil.** Trenski vojak Jožef Samek s Češkega je bil več mesecev ob soški fronti. Te dni je dobil dopust ter se je peljal domov. Na tukajšnjem glavnem kolodvoru je padel z vlaka ter dobil take poškodbe na glavi, da je v tukajšnji bolnišnici umrl.

lj **V blaznosti se je ustrelil** včeraj v Gorupovi ulici neznan vojak. Prej je vojak v Gradišču in v Gorupovi ulici oddal več strelov v zrak.

lj **Našla** se je na oknu v trafiki večja vsota denarja. Poizve se pri Pirnatu, Kolodvorska ulica 18.

lj **Izgubil** je v nedeljo neki gospod-begunec iz Gorice, od Marijinega trga do hotela »Lloyd« dva dežnika in palico s srebrnim ročajem, ter je bilo vse troje prevezano z belo-zelenim trakom. Najditelj se prosi, da prinese navedene stvari proti nagradi v hotel »Lloyd, soba št. 24.

lj **Najden denar.** Danes 13. t. m. dopoldan našla se je pred deželno sodnijo denarnica z manjšo gotovostjo. Lastnik naj se priglasi na vojaški sodniji (Poljanska cesta št. 13, III. nad., soba št. 43) v uradnih urah.

Pismo iz Italije.

ki je je pisal bogoslovec goriške škofije Ludovik Zorzut svojemu prijatelju in sošolcu L. v Ljubljano. Pisano je v laškem jeziku in se v prevodu glasi tako:

Sanseverino-Marche, 14. VI. 16.

Dragi! Tvojo karto, datirano z dne 20. maja, sem prejel že 9. junija t. l. Neizrečeno sem Ti hvaležen za njo. Samo Tvoje novice so me presenetile — neverjetno! V pojasnilo naj Ti takoj povem, da ne bivam več v Campagni; — 24. 5. sem bil transferiran v Sanseverino nelle Marche (Provincia Macerata — ob Adrijskem morju). Tu sem našel lepo družbo rojakov — briških ujetnikov. Zdi se mi, kot bi bil doma. Marken (pokrajina) imenujejo vrt Italije! — Zanimivo je bilo moje potovanje skozi Neapol—Rim. Imel sem priliko ogledati si veliko lepega — zlasti Rim. Tu sem obiskal veliko baziliko sv. Petra, grob Njega — prvega rimskega papeža; — »super hanc petram« sem molil za Vas in za nas. S Panzero sem vedno v pismeni zvezi. Prisiljen sem bil postati gostilničar (egli e costretto di far l'oste). — Pozdravlja Te prav prisrčno, kakor tudi vse druge tovariše, preč. gospode profesorje. Prosim Te, da vprašaš, kaj je z Brachom, Ulianom itd. Sporoči vse to v Zatičino! V Medani je vse mirno, tako tudi v Neblem (domovina tovariša Kodermaca). Njegovi starši, bratje in sestre so še vsi doma in so zdravi. — Počutim se razmeroma dobro. Prvi veliki korak proti moji blaženi »Medani« je že storjen. Razburi me samo misel z ozirom na moje študije. Radoveden sem, kdo je bil od naših sošolcev tako srečen, da je bil letos ordiniran. — Prosim Te, izroči č. g. prof. Tabaju moje najudanejše pozdrave, kakor tudi našim čč. gg. profesorjem. Prisrčne pozdrave tudi tovarišem! Srčno Te pozdravlja Tvoj prijatelj Ludovik. Naslov: Lodovico Zorzut, prigioniero di guerra Sanseverino-Marche, Provincia Macerata, Italia.

Razne novice.

— **Umrl** je v Kromeřižu na Moravskem eden izmed najodličnejših članov češke katoliške narodne stranke, František Homolka, star 50 let.

— **Prepovedan slovaški list.** Ogrski notranji minister je prepovedal izdajati še v naprej slovaški list »Svezlo Sveta«.

Japonska vpelje latinico. Ohranjena pa ostanejo tudi dosedanja znamenja, katere bo moral vsak Japonec tudi razumeti.

Omot zavitkov na Bolgarsko. Zavitki na Bolgarsko se smejo do preklica zamotavati razven v ovojno in povoščeno platno tudi v oljnato platno, povoščen ali smolnat papir, oljnat ovojni papir, povoščen platnen papir, celulozen papir, valovito lepenko ali slično trpežno blago.

Pogrešane družine s Primorskega.

Franc Mozetič, k. u. k. Inf. Reg. Nr. 28, Transenen Abt., Mostar, išče Jožefa in Rožo Mozetič iz Gorice, via Municipio 8. Nadalje išče imenovani tudi svojega brata Josipa Mozetič, ki je bil pri vojakih, 97. pp., 5. s., v Radgoni, pa že od februarja ne ve ničesar o njem. — Pietra Marega iz Gorice, ulica Kapela št. 50, išče svojo družino, ki je pobegnila iz Gorice. Kdor ve, kje je, se prosi, naj sporoči na naslov: Peter Marega, k. u. k. M. V. M. L. St. III. Zug, Nibelungen-Schule Nr. 18 in Graz. — Podpisani želim izvedeti naslov svoje sestre Alojzije Cotič iz Mirna z materjo in otroci. Bazilij Stanta, poštni sluga, Ribnica, Dolenjsko. — Kdor bi kaj vedel, kje se nahaja gospa Ana Droč z mojo hčerko Ksaverijo Ipavec, ki je stanovala Via Camposanto št. 32 v Gorici, in pa Jakob Stucin, stanujoč Via Ascoli 11, prosim, naj blagovoli opozoriti na naslov Anton Ipavec, k. u. k. F. J. B. 9, Marschkomp. 22. — Kovačič Franc, 16letni sin Antonov in Frančiškin (roj. Pičulin) iz Št. Florijana h. št. 101 pri Gorici, se je pridružil vojakom v Gorici dne 9. avgusta t. l. Na potu je bil lahko ranjen in sprejet v vojaško bolnišnico v Ajdovščini. Odtam je prišel s sanitetnim vlakom naravnost v c. in kr. bolnišnico v Ptuj, kjer je popolnoma ozdravel dne 9. septembra. V bolnišnici je hodil k poznanemu nadučitelju z Goriškega, ki mu je preskrbel primerno oskrbo pri svojem prijatelju posestniku Jakobu Zabavniku v Jastrebcih pri Središču. Povpraševalo se je že po dečkovih starših s pozivom v našem časopisju, a brezuspešno. Deček meni, da je ostal oče v Gorici, a mati je zbežala iz Gorice, ker je bila pred njegovim odhodom v Ptuj že v Ajdovščini. Sedaj je najbrže nekje na Kranjskem ali pa v begunskem taborišču v Lipnici oziroma v Brucku ob Litvi. Dečka se je oskrbelo tudi z najpotrebnejšo obleko. Kdor dozna za njegove roditelje, naj to sporoči na naslov: Jakob Zabavnik, c. in kr. rez. bolnišnica, I. oddelek, Ptuj, Štajersko. Tako je deček pod skrbnim nadzorstvom bolje preskrbljen, nego v begunskih taboriščih. — Marija Orel, učiteljica v Povirju, p. Sežana, išče svojo mater Alojzijo, ki je stanovala do najzadnjega časa v Gorici, Via Torrente. Kdor kaj ve o njej, se prosi, da blagovoli sporočiti župnemu uradu v Povirju, p. Sežana, Primorsko. — Angela Drašček iz Nabrežine štev. 12, išče svojo nevesto Katarino Drašček z sedmimi otroci, stanujočo do zadnjega v Gorici v ulici Campi št. 28. — Anton Zelinšček, vas Savlje številka 12, pošta Ježica pri Ljubljani, išče svojo družino, ki je stanovala pred izbruhom vojne z Italijo na Robidnem bregu, občina Anhovo št. 143. — Rad bi izvedel, kje se nahaja Jožef Belingar in njegova družina iz Ravnice (Pripeči) št. 4; za pojasnila prosi Rudolf Komel, k. k. Lir. Nr. 4, 13. Komp., M. G. A. Nr. 7. — Henrik Žerjal, k. u. k. Stationskommando, Dol (Predmeja), išče svojo ženo Jožefo Žerjal, ki je zbežala iz Gorice. — Franc Pahor, k. u. k. Inf. R. Nr. 97, Unter. Abt. Nr. 4, Baracke 5, Bruck a. d. Leitha, išče svojo ženo Bernardo in hčerko Angelo iz vasi Bukovica št. 11, p. Volčjadraga. — Rozalija Maraž, Baracke 47, Wagna pri Lipnici, Štajersko, išče svojega moža Jožefa Maraž. — Saksida Franc, Rez. Spital Nr. 11, Dunaj V., Castelligasse 25, išče svojo mamo Jožefo Saksida iz Renč. — Kje se nahaja Franc Pregelj iz vasi Bukovica, 54 let star; pri svojem odhodu je rekel, da gre v Postojno s kupčijo s sadjem, a do zdaj ni nobenega sledu. Prosim sporočiti, ako je komu kaj znano o njem, na naslov: Marija Pregelj, begunka, vas Križe št. 2 pri Tržiču, Gorenjsko. — Anton Arčon, Sarajevo, Franc Ferdinandova ulica 53 (gostiona), Bosna, išče družino Alojzije Arčon in štiri otroke, doma iz Renč. — Sitar Mihael iz Kožbane (Senik), sedaj v Kobljeglavi št. 5 kot begunec, prosi za naslov svojega sina Karola Sitar (roj. l. 1896), ki je odšel 15. apr. 1915 k vojakom 7. pp.; po nekem sporočilu se je nahajal 28. aprila t. l. v neki bolnišnici v Gradcu. — Miha Mozetič iz Bilj (Goriško) št. 222 želi izvedeti, kje se nahaja njegova žena Vincenca Mozetič in nevesta Jožefa Mozetič in pet malih otrok. Miha Mozetič se nahaja v Brucku a. d. Leitha med begunci na Nižje-Avstrijskem. — Jožef Lovišček iz Gorenjevasi pri Kanalu št. 47 išče svojo ženo Katarino in svoje otroke Jožefa, Marijo in Janeza, ki so v italijanskem ujetništvu. Kdor bi kaj vedel o njih, naj sporoči: Jožefu Lovišček, k. u. k. Gendarmerie-Asistenz, 205. Brigade. — Marija Leban, Rauchenwart 68, P. Himberg, N.-Ö., išče svojega moža Petra Leban, roj. v Grgarju, stanujočega v Solkanu. — Jožefa Poberaj s tremi otroci, stanujoča preje na Drnberji pri Krombergu pri Gorici, se prosi, da sporoči svoj sedanji naslov Ani Jenke, Divača št. 64. — Ivana Faganel, po domače Šnajderjeva, pri župnišču v Vrtojbi, kakor tudi oskrbnik pri g. Obizi iz Vrtojbe, naj se oglasita, kje se nahajata na ime: Meznaršič, Metlika, Dolenjsko. — Černigoj Rozalija, k. k. Flüchtlingslager, Baracke 17, Zim. 4, Bruck a. d. Leitha, išče svojega brata vojaka Josipa Černigoj, doma az Hruševlja, županstvo Dolenje pri Krminu. — An-

drej Komel, k. u. k. Res. Spital, Izraelitet skola, Papa, Ogrsko, išče svojo ženo Terezijo Komel z otroci, doma iz Gorice. — Mihael Mavrič, sedaj k. u. k. Inf. Reg. Nr. 17, II./XXII. Marsch-Komp., išče svojo soprogo Marijo z enim otrokom, sestrično Biteznik Marijo in brata Andreja in Antona Mavrič, bivajoči pred vojno z Italijo v vasi Vrhovlje, občina Kojsko, glavarstvo Gorica. Če je kateremu kaj znano o njih, naj blagovoli sporočiti na zgoraj navedeni naslov.

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Matija Gorenc; pisal je zadnjikrat 23. decembra 1914; bil je pri k. k. Landsturmmarschbrigade, 2. Baon, 14. Komp. I. Kdor bi kaj vedel o njem, se prosi, naj sporoči na dopisnici njegovi ženi Ljudmili Gorenc, Ljubljana, Stranska pot št. 19. — Pogrešata se Muženič Rudolf 87. pp., 4. marškomp., in njegov brat, ki je služil pri 97. pp., pionirski oddelek. Pojasnila prosi Muženič Andrej, Mali Fikoni št. 191, Sv. Anton, pošta Dekani, Istra. — Pogreša se Ciril Likar, vojak 27. domobran. polka, telefonist pri 4. stotniji, 1. Baon. Njegov oče Janko Likar, učitelj v Ljubljani, Bleiweisova cesta 20, prosi tovariše pogrešanega za gotova resnična poročila o usodi svojega sina. — Ivana vdova Ferlan v Opatiji, v vili Karolyi, išče brata Karola Markijoli, ki je služil pri črnovojnikih Lir. 27, 4. stot., 2. vod, doma iz Dolenj v Brdih.

Išče se za takoj lepo

meblovana soba

s posebnim vhodom, kjer bi bila na razpolago tudi kopalnica. Ponudbe na upravo lista št. 2171.

Suhe gobe, trčen med, vosek, kimelj in janež

po vzorcu kupuje tvrdka

Maks Lavrenčič, Gradec, Etisabethstrasse 22. 2115

Deklica

iz poštene hiše, ki bi imela veselje do krojaštva, se takoj sprejme. Kje pove iz prijaznosti uprava tega lista pod št. 2159.

Mal voziček

za konjička ali osla želi kupiti Fran Bizjak, Vižmarje 22, p. Št. Vid nad Ljubljano. 2151

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trg. firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** — Istotam se kupuje po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Deklice 2158

iz boljše hiše se sprejmejo na hrano in stanovanje. — Glasovir v hiši. Natančnejša pojasnila se dobijo: **Gosposka ulica št. 4, II. nadstr., desno.**

Kupujem želod

Ponudbe pod J. Vodé 2162 na upravo tega lista.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnoskrbstvene namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša **200.000 kron.**

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 5. oktobra 1916.
Srečka stane 4 krone. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih poštnih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastonj. Srečke se pošiljajo poštnine prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije). 2157

50 kron

onemu, ki preskrbi mirni stranki brez otrok **letno stanovanje,** obstoječe iz 2 do 3 sob s pritiklinami za 1. oktober v Ljubljani. Ponudbe na poštni oficijal, Šorli, Ljubljana. 2161

Češplje in hruške

(tepke) za kuhanje vsako množino kupi

Veležganjarna sadja

M. Rosner & Co.

LJUBLJANA.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in **janež** ter sploh **vse deželne pridelke** kupi **veletrgovina**

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih **praznih sodov in vreč.**

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. odjemalcem in slavn. občinstvu, da je sedaj moja tvrdka protokolirana na ime

Mihael Omahen, Višnjagora

ter sedaj za moj naslov ni potreba omenjati mlajši temveč samo Omahen, trgovec ali MihaelOmahen, Višnja gora.

Mihael Omahen
dosedaj zaznamoval mlajši

Višnjagora, 7. sept. 1916.

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

Kuharica,

vajena vsega gospodinjstva **išče službe** najraje v kakšnem župnišču. Naslov pove uprava lista pod štev. 2174.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84·— za 100 kg brez vreč.
Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč à 100 kg.
Koruzna storžna melasa á 37·— za 100 kg z vrečo vred.
Koruzne tropine v ploščah á 50·— za 100 kg brez vreč.
Olupke sladkorne pese in vrečah po 50 kg à K 53·— za 100 kg brez vreč.
Sladkorno krvno kislo po 51·60 K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi **semena, ječmen, domačo** in **nemško deteljo,** grašico **in semensko koruzo za zeleno krmo.**

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze **kajnita, kalijevo sol, 8% kalijev, 19—20% mineralni in kostni superfosfat,** mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vzečah po 50 kg za K 10·— á 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, kar železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13·20 K à 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živinorejci in vojna" Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleve.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri **Gospodarski Zvezi.**

Učenka

ki ima veselje do modistovske obrti in zna nekoliko šivati se sprejme. **Modni salon Alojzija Vivod-Mozetič, Pred škofijo 21, II. nadstopje.** 2175

Pes

jako lep beli ruski hrt, visok, brezhiben, 1¼ leta star, se takoj proda. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod št. 2149.

Naprodaj je velik, lep PES izvrsten čuvaj na **ZALOŠKI CESTI 6.**

Vajenca

sprejme „KINO CENTRAL" v v deželnem gledališču. Samo pismene ponudbe na **ravnateljstvo »KINO CENTRAL« v deželnem gledališču.** — 2170

Proda se velika množina kislega zelja

na vago ter nekaj

prašičev za rejo

pri Ivanu Šušteršiču na Karolinski zemlji št. 9. 2176

Zvezna tvrdka (La Ditta Alleata).

opozarja cenj. občinstvo tega mesta, da lahko odproda spodnjenavedeno blago po nižjerazvidnih cenah in se blago lahko pošilja v poštnih paketih do 10 kg tudi z navedbo vrednosti, cene se razumejo netto brez stroškov:

pavola, stara	po K 4·50 kg	**volna, barvasta**	po K 5·50 kg
„ **nova**	„ „ 5·— „	**pletenine, fine**	„ „ 4·— „
volna, bela	„ „ 6·50 „	**odeje, sukno, flanele, preproge.**	

(Pošljite vzorce.)

Naslov: Alberto Albagli, via Belvedere 7, Trst.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju **že po prvem letu:** Stanje zavarovanj koncem leta 1914. . . . . K 173,490.838·—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. . . . . K 48,732.022·76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . K 432.232·66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in poštnine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezie cesta št. 12.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2,

s pravico javnosti vsled odloka c. kr. ministerstva za bogočastje in uk z dne 20. avgusta 1911, št. 28.837.

Naznanilo.

Šolsko leto 1916/17 se prične

20. septembra 1916

s sv. mašo, ki se bo služila v kapeli oo. jezuitov na Elizabetni cesti ob 8. uri.

Vpisovalo se bo 18. in 19. septembra od 10. do 12. ure v vse razrede deške in dekliške trgovske šole.

Sprejemni izpiti se vrše 18. septembra, ponavljalne skušnje 19. septembra. Zglasiti se je ob 8. uri v ravnateljski pisarni.

Natančneja pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 12. septembra 1916.

Ravnateljstvo.

MODNI SALON.

Cenjenim damam priporočam svojo zalogo najnovejših klobukov. *V zalogi novi žalni klobuki.*

Odprto tudi v opoldanskih urah.
Cene priznano nizke.

Rozi Fabčič
Rimska cesta 6.

2139 (1

Razglas.

Na **c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani** se prične šolsko leto 1916/17 dne 18. septembra in sicer samo v naslednjih oddelkih:

a) **Strokovna šola za lesno in kamneno kiparstvo,**

b) **Ženska obrtna šola** z oddelki za šivanje perila, izdelovanje oblek in umetno vezenje,

c) **Javna risarska in modelirska šola.**

Vpisovanje v oddelka a) in b) se vrši **16. in 17. septembra.** Za vstop se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola. V oddelek c) se vpisuje v nedeljo, **24. septembra.**

Natančneja pojasnila daje

V Ljubljani, dne 5. septembra 1916. **c. kr. ravnateljstvo.**

OREHOVE HLODE

kakor tudi

črešnjeve, hruševe, javorjeve ter jesenove

1839 **kupujem po najvišji dnevni ceni.**

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana Franca Josipa cesta št. 7.**

Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.